

CENTRUM VOOR
MILITAIRE GESCHIEDENIS

INVENTARISSEN

CENTRE
D'HISTOIRE MILITAIRE

INVENTAIRE

23

R; BOIJEN
Wetenschappelijk Medewerker

INVENTARIS VAN HET ARCHIEFFONDS
"1914-1918 – II. – PERSONALIA"

KONINKLIJK LEGERMUSEUM
Jubelpark 3
B – 1040 brussel

MUSEE ROYAL DE L'ARMEE
Parc du Cinquantenaire 3
B – Bruxelles

- 1984 –
Wettelijk Depot : D:1984/935/3

WOORD VOORAF

Het tweede deel van het fonds "1914-1918" bevat een aantal niet-operationele papieren. De zoeker vindt hier documenten over de taaltoestand aan het front (enkele officiële stukken). Daarnaast krijgt hij er een belangrijk archief van het Belgische gezantschap in Zwitserland, dat voornamelijk betrekking heeft op de geïnterneerden en de krijgsgevangenen. De bescheiden van de Belgische ambassade en de militaire missie in de Verenigde Staten houden voornamelijk verband met de aankoop van wapens. Ook komen er dossiers voor aangaande het opsporen van reservisten. Tenslotte bevinden er zich hier een groot aantal bundels over weldadigheidsinstellingen en andere instanties, die zich met het lenigen van materiële nood bezighielden.

I. TAALPROBLEMATIEK

Doos 17

78. Wet van 31 juli 1913 op het gebruik der talen in het leger. 4 stukken.
1. Kamer van Volksvertegenwoordigers. 1912-1913. Documenten. Nr. 166 (27 februari 1913): wetsvoorstel en memorie van toelichting.
 2. Kamer van Volksvertegenwoordigers. 1912-1913. Documenten. Nr. 195 (18 maart 1913) : verslag van de Centrale Commissie.
 3. Belgisch Staatsblad 31 juli 1913: wettekst.
 4. Kopie van de wettekst.
79. Ministeriële omzendbrieven en instructies betreffende het taalgebruik in het leger. 1916-1918. 6 stukken.
80. Besluitwet van 2 oktober 1918 op het gebruik der talen in de militaire rechtspraak: verslag aan de koning en tekst. 2 stukken.
81. Commissie ter controle van het taalgebruik in het leger. 1918. 25 stukken.
- 1-8. Koninklijke besluiten, ministeriële omzendbrieven en instructies betreffende de oprichting, de samenstelling en de bevoegdheden van de commissie.
 - 9-25. Rapporten met de resultaten van het onderzoek van de commissie in de diverse eenheden tijdens het 2e trimester van 1918. Ms.
82. Diversen. 11 stukken.
1. Notulen van het "Comité des Généraux", 12 september 1917, waarin sprake over de kennis van het Nederlands bij de officieren.
 2. Nota van luitenant-generaal de Ceuninck, minister van Oorlog, aan luitenant-generaal Rucquoy, stafchef, 12 december 1917: benoeming van kandidaat-hulpofficieren bij de genie wordt wegens hun gebrekkige kennis van het Nederlands uitgesteld tot zij slagen in het taalexamen.
 3. Nota van luitenant-generaal de Ceuninck, minister van Oorlog, aan de le generale directie, 12 december 1917: de pas aangestelde hulponderluitenanten, die na 3 maand een onvoldoende halen op het examen Nederlands, zullen gedecommissioneerd worden. Allen dienen vóór 15 februari 1918 een examen Nederlands af te leggen.
 4. Luitenant-generaal Rucquoy, stafchef, aan luitenant-generaal de Ceuninck, minister van Oorlog, 1 februari 1918: twee voorstellen werden ingediend: het examen Nederlands zal door de kandidaat-hulponderluitenant pas afgelegd worden op het ogenblik, dat hij in aanmerking komt voor een benoeming. Wie driemaal in het taalexamen mislukt, mag zich niet meer aanmelden. Rucquoy is het alleen eens met het eerste voorstel.
 - 5-6. Rondschrijven van luitenant-generaal de Ceuninck, minister van Oorlog, 21 februari 1918: het eindexamen Nederlands zal door de leerlingen van het C.I.S.L.A. (1) pas afgelegd worden op het ogenblik, dat ze voor een benoeming in aanmerking kunnen komen.

(1) C.I.S.L.A. : Centre d'Instruction pour Sous-Lieutenants Auxiliaires.

- 7-8. Voorstellen van de jury, belast met het examen Nederlands, 10 februari 1918 : een Nederlands-Frans handboek moet ter beschikking gesteld worden en een proef over het lezen van een Nederlandse tekst wordt ingelast.
9. Belgisch Staatsblad van 13-19 oktober 1918 met het verslag aan de koning en de tekst van een besluit betreffende de oprichting van een "Commissie belast met de studie der vraagstukken opgeworpen door het gebruik der landstalen".
- 10-11. Copies van een artikel in Vrij België (14 september 1917) en in De Stem uit België (12 april 1918) betreffende de taaltoestanden.

II. DOSSIERS BEHANDELD DOOR HET BELGISCHE GEZANTSCAP IN BERN/ZWITSERLAND

A. VLUCHTELINGEN KRIJGSGEVANGENEN GEÏNTERNEERDEN

83. Naamlijsten van Belgische vluchtelingen, die zich in Zwitserland bevinden. Telkens worden geboortedatum, beroep, verblijfplaats, datum van aankomst gegeven. De lijsten zijn per kanton ingedeeld (Bern, Freiburg, Genève, Luzern, Seuchâtel, Valais, Vaud). 1914-1918. 46 stukken.
84. Algemene briefwisseling betreffende de vluchtelingen. 1914-1917, 36 stukken.
85. Inmatriculatiecertificaten te Bern in 1915 uitgereikt en geldig voor één jaar. 1915. 18 stukken.
86. Naamlijsten van Belgische krijgsgevangenen geïnterneerd in Zwitserland. De lijsten zijn alfabetisch opgesteld. Van ieder wordt vermeld : naam, voornaam, graad, eenheid en desgevallend datum van terugzending naar Duitsland, datum van ontsnapping, datum van overlijden en datum van repatriëring. 1914-1918. 34 stukken:
- a) soldaten (2.462 namen), nrs. 1 - 19;
 - b) onderofficieren (987 namen), nrs. 20 - 25;
 - c) lagere officieren (148 namen), nrs. 26 - 27;
 - d) hogere officieren (175 namen), nrs. 28 - 29;
 - e) aalmoezeniers (5 namen), nr. 30;
 - f) burgers (619 namen), nrs. 31 - 34.
87. Diverse lijsten van in Zwitserland geïnterneerde Belgen. 1916-1918. 24 stukken.
88. Briefwisseling tussen het Belgische gezantschap in Bern en het Internationale Rode Kruis betreffende de lijsten van geïnterneerden. 1917-1918. 90 stukken.
89. Rapporten en briefwisseling tussen het Belgische gezantschap en de Zwitserse autoriteiten over het terug naar Duitsland sturen van Belgische geïnterneerden. Het betreft hier uit Duitsland ontsnapte krijgsgevangenen, die in Zwitserland geïnterneerd werden. Bij wangedrag hadden de Zwitsers het recht - gezien afgesloten conventies met de oorlogvoerenden - de geïnterneerden terug te sturen. 1916-1917. 110 stukken.

Doos 18

90. Verslag van de activiteiten van de hulporganisaties voor geallieerde geïnterneerden in Zwitserland. Briefwisseling en brochure : "Rapport sur la constitution de la fédération des oeuvres de secours aux prisonniers de guerre alliés à Genève", Genève, 1919. 1919. 6 stukken.
91. Lijsten van Belgische krijgsgevangenen in Duitsland overleden; 1918-1919. 5

92. Gripeepidemie in het kamp van Kassel. 1919. 5 stukken.
93. Transportkosten voor het vervoer van Belgische krijgsgevangenen via Zwitserland uit Duitsland gerepatriëerd; 1919. 22 stukken.
94. Briefwisseling i.v.m. enkele Duitse krijgsgevangenen in België, wier repatriëring gevraagd wordt. 1919. 19 stukken.
95. Overzicht van de door de krijgsgevangenen ontvangen en verzonden post. 1919. 6 stukken.
96. Franse confidentiële nota i.v.m. het uitwisselen van Belgische en Duitse krijgsgevangenen. 10 oktober 1918. 1 stuk.
97. Briefwisseling betreffende de vrijlating van de Zwitserse onderdaan Max Leutenegger, door de Britten in Egypte gevangen genomen. 1919. 2 stukken.
98. Briefwisseling betreffende de verzending naar België van het archief van de "Section belge du Comité bernois de Secours aux Prisonniers de Guerre". 1919. 2 stukken.
- 99-100. Briefwisseling tussen het Internationale Rode Kruis te Genève en de Belgische en Duitse overheden over de uitwisseling en de vrijlating van krijgsgevangenen en geïnterneerd hospitaalpersoneel. 1915-1918. 70 stukken.
- 101-102. Rapporten en briefwisseling i.v.m. de conferentie en de conventie tussen Duitsland en België over het vrijlaten van bepaalde categorieën gevangen burgers. De conferentie had plaats in de Spaanse ambassade te Bern en stond onder voorzitterschap van Francisco de Reynoso, gezant van de Spaanse koning. De conventie werd op 22 maart 1918 ondertekend. Tussen de stukken bevinden zich procesverbalen van de zittingen, tekst van de conventie, briefwisseling tussen de Broqueville en later Lymans, ministers van Buitenlandse Zaken, en Peltzer, Belgische gezant in Zwitserland, teksten van vroegere overeenkomsten over hetzelfde onderwerp tussen Duitsland en Italië evenals tussen Duitsland en Groot-Brittannië. 1917-1918. 264 stukken.
103. Overeenkomst tussen België en Duitsland over het naar bezet België repatriëren van Belgische krijgsgevangenen in Duitsland. 1918. 36 stukken.
104. Repatriëring van door België gevangen Duitsers, die in Zwitserland geïnterneerd zijn. 1918-1919. 43 stukken.

Doos 19

105. Statuut der geïnterneerden. 1916. 12 stukken.
106. Inspectietochten in kampen voor geïnterneerden en rapport over de internering van Belgen in 1918. 1916-1918. 23 stukken.

107. Klachten van en over geïnterneerden - incidenten. 1916. 21 stukken.
108. Leven in kampen - werk voor geïnterneerden. 1916. 50 stukken.
109. Gezondheidszorg. Hieronder bevinden zich een verslag over de verzorging van Belgen. die aan tuberculose lijden (1916), en een medisch rapport over de internering van gehospitaliseerde Belgische soldaten (1917). 1915-1919. 31 stukken.
110. Hulp voor geïnterneerden. 1916, 1919. 50 stukken.
111. Briefwisseling der geïnterneerden. Afschaffing van de vrijstelling van port. 1916-1922. 18 stukken.
112. Repatriëring van zwaar gekwetsten. 1916. 8 stukken.
113. Geïnterneerden, die wensen les te geven. 1916. 2 stukken.
114. Internering van vrouwen en kinderen. 1916. 9 stukken.
115. Internering van familievaarders. 1916. 5 stukken.
116. Ontsnappingsen van geïnterneerden. 1916. 5 stukken.
117. Treinvervoer. 1916. 16 stukken.
- 118-188 Personalia
118. BACQUAERT-VEYS, soldaat 22e linie. 1916. 2 stukken.
119. BEERSAERTS, Joseph, soldaat artillerie vesting Namen. 1922. 3 stukken.
120. BELLIERE, Fernand-Alfred, soldaat le jagers te voet. 1922. 5 stukken.
121. BERO, Joseph, burger. 1922-1923. 3 stukken.
122. BLANPAIN, Alphonse, soldaat le linie. 1916. 2 stukken.
123. BONSIR, majoor artillerie. 1922. 2 stukken.
124. BRUGGEMAN, Jean-François, soldaat 14e linie. 1922. 4 stukken.
125. CARTUYVELS de COLLAERT, F. baron, luitenant le lansiers. 1916. 3 stukken.
126. CORNET, Léon, majoor 13e linie. 1917, 1922. 7 stukken.
- 126bis. DARDENNE, Eugène, soldaat, 13e linie. 1919. 2 stukken.
127. DEBBAUDT, Valère, burger. 1917-1922. 12 stukken.

128. DE COCK. Arthur, soldaat le grenadiers. 1922. 3 stukken.
129. DE GREES. Gustave, burger. 1916. 1 stuk.
130. DELHALTEUR, soldaat zware artillerie. 1919-1922. 11 stukken.
131. DELILLE, Victor, burger, journalist. 1916. 12 stukken.
132. DELPORTE, Louis, 1916. 3 stukken.
133. DE MUYNCK, Florent-Victor, soldaat Kongolees korps, 2e compagnie. 1922. 5 stukken.
134. DENIS, Georges, zoon van luitenant-generaal Denis, luitenant 2e gidsen, 1916. 3 stukken.
135. DE POTTER d'JNDOYE, Etienne, korporaal le grenadiers. 1916. 2 stukken.
136. DERINE, G., onderluitenant 3e linie. 1916. 3 stukken.
137. DE SMET, Georges-Henri-Jules, soldaat 32e linie. 1922. 5 stukken.
138. DIERCKX, Jules-Jean-Victor, burger. 1922. 13 stukken.
139. DOCKX, Joseph. 1922. 3 stukken.
140. DROESBEKE, Isidore, burger. 1919. 3 stukken.
141. DUBREUCQ, Emilien-Jean-Baptiste, soldaat 2e linie. 1922. 4 stukken.
142. DUQUESNE, Henri, luitenant zware artillerie. 1916. 1 stuk.
143. EEMAN, Harold, onderofficier artillerie. 1916. 2 stukken.
- 143bis. FIVEZ, generaal. 1918-1919. 5 stukken.
144. FONDU, Edouard. 1916. 1 stuk.
145. FOULON, 1916-1917. 9 stukken.
146. GENS, Robert, luitenant artillerie vesting Namen. 1922. 7 stukken.
147. GOEMINNE, Robert, soldaat 9e linie. 1922. 7 stukken.
148. GOYVAERTS. 1916. 1 stuk.
149. GYSELINCK, Gaston, burger. 1919-1922. 19 stukken.
150. HARDY, Auguste, burger. 1916. 2 stukken.

151. HEUSDENS. Evariste, korporaal 11e linie. 1922. 5 stukken.
152. HORT (zie ook FOULON). 1916. 9 stukken.
153. HUBERT. Joseph, soldaat 14e linie. 1916. 1 stuk.
154. JAM ME. Fernand-Albert, soldaat 13e linie. 1922. 3 stukken.
155. JLEEMONT. Edouard, 1916. 7 stukken.
156. KAESES. Gilbert, soldaat 14e linie. 1922. 2 stukken.
157. LAMBRECHT, sergeant 11e linie. 1916. 2 stukken.
158. LEMER, Arthur. 1922. 2 stukken.
159. LIBOIS, Charles, burger. 1916. 3 stukken.
160. WENS, Albert, soldaat 9e linie. 1922. 4 stukken.
161. MAUGUIS, Felix-Octave-Joseph, soldaat 31e linie. 1916. 1 stuk.
162. MELARD. 1916. 2 stukken.
163. MUSSCHE, burger. 1916. 1 stuk.
- 163bis. NANIOT, Jules, korporaal artillerie vesting Namen zie GOEMINNE.
164. NELISSEN, Louis, soldaat 2e linie. 1916. 1 stuk.
165. PEETERMANS, Melchior, soldaat 13e linie. 1916. 1 stuk.
166. PIRENNE, Henri, historicus. 1916. 1 stuk.
167. POIRIER, Robert, kapitein zware artillerie. 1922. 3 stukken.
168. PONCELET. 1916. 3 stukken.
169. PORTMANS, Alexis, sergeant 2e karabiniers. 1922. 4 stukken.
170. ROURLAUX, Fernand, burger. 1916. 1 stuk.
171. SPANIGER, Guillaume, luitenant 27e linie, 1922. 4 stukken.
172. STRIJKERS, Felix, soldaat 14e linie. 1922. 6 stukken.
173. TONNAUX, Alphonse, artillerie-smid, artillerie vesting Namen, 1922. 4 stukken.
174. VAN COMPERNOLLE, Lucien-Gustave, sergeant 6e jagers te voet. 1922. 4 stukken.

175. VAN DEN ABBEELLEN, Victor-Gustave, burger. 1916. 4 stukken.
176. VAN DEN BROECK. 1916. 5 stukken.
177. VANDENPEERBOOM, Henry, sergeant. 1916. 3 stukken.
178. VANDERZANDEN, François, soldaat le gidsen. 1922. 4 stukken.
179. VAN MALCOT, Henri-François. 1922. 2 stukken.
180. VERBEECK, Joseph, sergeant Se linie, 1922. 4 stukken.
181. VERBIEST, Henri, aalmoezenier. 1916. 2 stukken.
- ISibis. VERMOORTELE, Venant-Armand, soldaat 3e lancers: zie STRIJKERS.
182. VERSTRAETEN. 1916. 5 stukken.
183. VIFS (zie ook HUBERT), korporaal. 1916. 1 stuk.
184. WALDEYER, Henri, soldaat 13e linie, 3e bataljon, 3e compagnie. 1916. 1 stuk.
185. WAEPENAERT, ridder F. de, luitenant adjunct staf. 1916. 4 stukken.
186. WILHELM, Jean-Jacob, 1922. 2 stukken.
187. WILMOTTE, Joseph, burger. 1916. 1 stuk.
188. XHIGENESSE, sergeant. 1916. 9 stukken.

Doos 20

189. Interneringskosten. Algemeenheden betreffende rekeningen en interesten. 1916-1921. 258 stukken.
190. Interneringskosten: verwarming, huur, onderhoud... 1918-1921. 70 stukken.
191. Interneringskosten. Voorschotten die betaald werden door de Belgische regering, hoofdzakelijk voor de hospitalisatie van Belgische geïnterneerden. 1916-1919. 104 stukken.
192. Liquidatie van de interneringsdienst en vervoer naar België van het archief. 1918-1919. 17 stukken.
193. Varia. 1916-1923. 187 stukken.

B. PROPAGANDADoos 21

194. Belgische propaganda in Duitssprekend Zwitserland, vnl. via de Duitstalige Zwitserse krant Neue Korrespondenz door te geven informatie, briefwisseling en te betalen vergoedingen. 1916-1921. 175 stukken.
195. Wekeiijkse rapporten, in Londen door H. Davignon (2) opgesteld, voor het "Office de la Propagande Belge" en waarvan 1 exemplaar bestemd was voor de Belgische gezant in Zwitserland. 20 november 1917 - 4 november 1918. 47 stukken.
196. Verslag opgesteld door luitenant Pierre Daye, verbonden aan de "Belgian Official Information Service", over de Amerikaanse opinie over België. 26 oktober 1918. 1 stuk.
197. "Zaak Nottebaert" (3) - Briefwisseling. 1916-1918. 20 stukken.
198. Pro-Duitse propaganda - Pogingen om de schending van de Belgische neutraliteit te rechtvaardigen. 1915-1917. 18 stukken.

Doos 22

199. Documenten uitgaande van het "Office de la Propagande Belge" over de Belgische neutraliteit en de schending ervan door de Duitsers, als antwoord op de Duitse pogingen hun aanval te rechtvaardigen. 1917. 9 stukken.
200. Stukken betreffende de schending van de mensenrechten door de Duitse troepen in België in 1914, o.a. te Leuven. 1914. 11 stukken.
201. Pro-Belgische propaganda betreffende de schending van de mensenrechten en andere wreedheden door de Duitsers begaan. Zwitsers verbod om een brochure hieraangaande te publiceren. 1915. 27 stukken.
202. Lijsten van door Duitsers gedeporteerde Belgen. Pro-Belgische propaganda hierover en protesten in de Zwitserse pers. 1917. 38 stukken.
203. Propaganda en reacties in de Zwitserse pers na de verplichte oorlogslening die de Duitsers België oplegden. 1915-1916. 10 stukken.
204. Diverse briefwisseling tussen de Grootte en later Peltzer, Belgische gezant-
- (2) H. Davignon, de latere Belgische gezant in Berlijn, was van januari 1915 tot augustus 1917 verbonden aan het Belgische gezantschap te Londen. Daarna werd hij geattacheerd bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- (3) Nottebaert, Belgisch onderdaan, had in Zwitserland een krant uitgegeven La Belgique Section suisse de la Ligue des Patriotes de Belgique Hij was voor de oorlog reeds veroordeeld geweest voor oplichterij. De Zwitserse autoriteiten hadden hem verboden in het kanton Genève te verblijven.

ten in Zwitserland, Bevens en later Hymans, minister van Buitenlandse Zaken. kolonel Lefébure, Belgisch militair attaché in Zwitserland, het "Bureau Documentaire Belge", het "Office de la Propagande Beige" en het "Bureau d'information Belge" over de in Zwitserland gevoerde propaganda, zowel gevoerd door de Belgen als door de Duitsers. 1915-1918. 191 stukken.

205. Briefwisseling i.v.m. het Duitse "Witboek" over de slechte behandeling door de Belgen van Duitse gevangenen in Oost-Afrika tijdens de Afrikaanse campagne en Belgisch antwoord via het "Grijsboek", gepubliceerd door het Belgische ministerie van Koloniën. 1915-1920. 46 stukken.

206. Belgische propaganda in Zwitserland. Briefwisseling betreffende te verzenden brochures. 1918-1920. 87 stukken.

207. Duitse propaganda in Zwitserland en Belgische reactie hierop, met o.a. de brochure : Note sur la brochure activiste "La Flandre Martyre repende en pays neutres par la propagande allemande Le Havre, 1918. 1918-1919.

208. Diverse propaganda in Zwitserse pers. Copies van artikelen. 1916-1918. 23 stukken.

Doos 23

209. Briefwisseling, voornamelijk met het "Office de la Propagande Belge" betreffende pro-Belgische actie in de Zwitserse pers, 1916-1917. 16 stukken.

210. Briefwisseling met het "Office de la Propagande Belge" betreffende de polemiek in de Zwitserse pers over de Belgische houding tegenover Duitse krijgsgevangenen in Oost-Afrika na de inname van Tabora (20 september 1916). 1917. 25 stukken.

211. Briefwisseling met het "Office de la Propagande Belge" i.v.m. de pro-Duitse propaganda in de Zwitserse pers. 1917. 6 stukken.

212. Enkele kranten. 1916-1917. 8 stukken. - Kölnische Zeitung 23 oktober 1917

- Basler Nachrichten 10 maart 1917

- Neue Zürcher Zeitung 16 november 1916, 1 maart 1917, 10 maart 1917, 27 juli 1917

- St Gallen Tagblatt 10 maart 1917

- Schweizerisches Familien-Wochenblatt für Unterhaltung und Belehrung 28 juli 1917.

213. Diversen (Duitse wreedheden, Belgische loyaliteit, Zwitserse kranten voor het Belgische front, vettaling van het koloniaal "Grijsboek", pro-Duitse tijdschriften...). 1916-1918. 125 stukken.

214. "Bureau de Correspondance Belge" en "Office de la Propagande Belge" te

Bern : boekhouding, organisatie en activiteiten. 1917-1921. 232 stukken.

215. artikelen van Ch. Heer. Belgisch consulaire agent in Lugano, in de Zwitserse pers (Den Bund Nationalzeitung II Dovere La Cronaca Ticinese Tribune de Genève over taaltoestanden in België en voornamelijk over de belgische campagne in Oost-Afrika. 1919. 69 stukken.

216. *Briefwisseling en knipsels* over de conferentie van Aloys Gauthier (4) op 23 maart 1919 te Genève Ce que j'ai vu en Belgique en brochure: En Belgique pendant la guerre Brussel, 1920. 1919-1920. 25 stukken.

C. MILITIEZAKEN

Doos 24

217. Diverse instructies. 1914-1919. 43 stukken.

218. Briefwisseling i.v.m. de lichterding 1916. 1915-1916. 15 stukken.

219. Briefwisseling i.v.m. Belgen, verblijvend in Zwitserland, en wier militaire toestand niet gekend of onduidelijk is. 1918. 11 stukken.

220. Briefwisseling i.v.m. Belgen, verblijvend in Zwitserland, die voorgesteld werden om afgekeurd te worden voor de legerdienst. 1915-1916. 4 stukken.

221. Briefwisseling i.v.m. Belgen, verblijvend in Zwitserland, die hun legerdienst volbracht hebben. 1918. 10 stukken.

222. Briefwisseling i.v.m. Belgen, verblijvend in Zwitserland, die geen gehoor gaven aan hun oproeping. 1916-1919. 61 stukken.

223. Briefwisseling i.v.m. het recruteringsbureau van Lyon. 1915-1919. 25 stukken.

224. Briefwisseling i.v.m. de inschrijvingsformulieren voor de militie. 1916-1917. 26 stukken.

225. Briefwisseling i.v.m. en lijsten van deserteurs. 1916-1919. 92 stukken.

226. Briefwisseling i.v.m. militievergoedingen betaald aan Belgische families, die in Turkije verblijven. 1917-1918, 58 stukken.

227. Briefwisseling i.v.m. militievergoedingen betaald aan de Belgische familie Baudson, verblijvend in Sofia (Bulgarije). 1917-1919. 75 stukken.

(4) Aloys Gauthier, Zwitsers staatsburger, verbleef als dominee tijdens de oorlog in België (Jemappes). Sommigen verweten hem dat zijn conferentie te proDuits was.

228. Varia. 1915-1918. 58 stukken.

D. OORLOGSMISDADEN

Doos 25

229. Belgisch protest bij het Internationale Rode Kruis tegen Duitse bombardementen op Belgische militaire hospitalen in Calais, Hoogstade en Cabour. 1913. 21 stukken.
230. Oproep van het Internationale Rode Kruis tot de oorlogvoerenden tegen het gebruik van gas. Belgisch antwoord. 1918. 22 stukken.
231. Briefwisseling tussen de Belgische regering, de Belgische gezant in Zwitserland en de organisatie 'Pro Luce et Jure' over een onderzoek naar in België gepleegde misdaden door de Duitsers tegen de mensenrechten. 1915-1916. 9 stukken.
232. Reacties in de Zwitserse pers op het arrest van het hof van Leipzig tegen Duitse oorlogsmisdadigers. Probleem van uitleveren van oorlogsmisdadigers. 1920-1921. 78 stukken.

E. BELGISCHE GEVANGENEN IN OOSTENRIJK EN DUITSLAND

233. Ravitaillering van Belgische politieke gevangenen in Duitsland klachten, voorstellen gedaan door het "Bureau de Secours aux Prisonniers Politiques" aan het Duitse ministerie van Oorlog e.d. 1917-1919. 65 stukken.
234. Ravitaillering van Belgische politieke gevangenen in Oostenrijk. 1918-1919. 88 stukken.
235. Repatriëring van Belgische politieke gevangenen in Duitsland. 1918-1920. 25 stukken.
236. Repatriëring van Belgische politieke gevangenen in Oostenrijk. 1918-1920. 139 stukken.

F. ALLERLEI

237. Rapport van kolonel Lefébure, Belgisch militair attaché in Zwitserland, over de onderlinge verhoudingen tussen de militaire attachés van de geallieerde landen te Bern. 1916. 1 stuk.
238. Eredienst voor gesneuvelde Belgen door "L'union Philanthropique belge" te Genève georganiseerd. 1916. 45 stukken.
239. Aanvragen bij het Belgisch gezantschap in Bern van buitenlanders, die zich in het Belgische leger wensen in te lijven. 1914-1918. 63 stukken.
240. Ravitaillering van België via Zwitserland. 1917-1918. 35 stukken.

211. Huur van de Belgische ambassade in Belgrado (Joegoslavië). 1916-1917. 16 stukken.
212. Hulpcomité voor Belgen in Constantinopel en de rest van Turkije. Aanvragen, boekhouding, consulaat-generaal in Constantinopel en Smyrna, enz. 1915-1916. 277 stukken.

III. BELGISCH GEZANTSCAP IN WASHINGTON (U.S.A.) EN BELGISCHE MILITAIRE MISSIE IN U.S.A. (5)

Doos 27

243. Zending Lewuillon (6), artillerie-ingenieur. Aankoop van oorlogsmateriaal. Algemeenheden. 1914-1915. 31 stukken.
244. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: mitrailleurs. Briefwisseling betreffende de firma's "Hotchkiss" en "Colt". 1914-1915. 17 stukken.
245. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: geweren. Briefwisseling en onderhandelingen met de firma's "Remington Arms - Union Metallic Cartridge C°", (New York) en "Hotchkiss" over de geweren KragJørgensen, Springfield en Mauser. 1914-1915. 18 stukken.
246. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: springstoffen (Trotyl -T.N.T.). Onderhandelingen en briefwisseling met en bestellingen aan de firma's "Mitsui & C° Ltd" (New York), "National Explosive Ltd" (Toronto), "Bowring & C°" (New York) en "Du Pont de Nemours Powder C°" (Wilmington). 1915. 28 stukken.

-
- (5) Hierbij behoorde ook een collectie kranten en postkaarten over het bezoek van de Belgische Koninklijke Familie aan de Verenigde Staten (1919) en betreffende de rondreis van de Belgische Militaire Missie doorheen de Verenigde Staten. Ze bevindt zich nu op het prentenkabinet van het Legermuseum. De missie stond onder leiding van Leo Osterrieth (geboren in 1870 in Antwerpen, onderluitenant in 1891, luitenant in 1898, reservekapitein in 1913, reservekapitein-commandant in 1914, terug in de actieve kaders in 1914, gecommisioneerd tot majoor in 1917, aangeduid voor de militaire missie in de U.S.A. in 1917, reservemajoor in 1918, gecommisioneerd luitenant-kolonel in 1919, reserveluitenant-kolonel in 1920).
- (6) Lewuillon, René-Léopold-Louis (Soignies, 1875 - Vaux-sous-Chèvremont, 1953) was ingenieur en volbracht zijn militaire carrière bij de artillerie: onderluitenant in 1897, luitenant in 1906, gecommisioneerd kapitein- commandant in 1918, gecommisioneerd majoor in 1924, kolonel in 1927, reservegeneraal-majoor in 1934, gecommisioneerd generaal-majoor in 1938, reserveluitenant-generaal, 1939.

247. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: laders. Onderhandelingen, briefwisseling en bestelling bij 'Remington Arms - Union Metallic Cartridge C°' (New York). 1914. 9 stukken.
248. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: kogels. Briefwisseling, onderr. andeiingen en bestellingen bij 'Remington Arms - Union Metallic Car:rdge C°' (New York). 1914-1915. 111 stukken.
249. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: kogels. Briefwisseling met 'Remington Arms - Union Metallic Cartridge C°' (New York) betreffende problemen met de kogels (werking, kosten van huizen enz.). 1914-1915. 41 stukken.
250. Zending Lewuillon. Aankoop van oorlogsmateriaal: auto's en vrachtwagens. Briefwisseling en onderhandelingen met de firma "Sternberg Motor Truck C°" (Milwaukee). 1914-1915. 23 stukken.
251. Aankoop van oorlogsmateriaal: hout. Briefwisseling en onderhandelingen met de firma's "Standard Export Lumber C°" en "Pansacola timber and Lumber C°". Problemen met vervoerder. 1915. 15 stukken.
252. Aankoop van oorlogsmateriaal: leer. Onderhandelingen en briefwisseling met de firma "C. Moench, Sons & C°" (Boston). 1915. 7 stukken.
253. Zending Barbanson. Aankoop van oorlogsmateriaal : paarden. Onderhandelingen en briefwisseling met "Dalton and Parson". 1915. 44 stukken.
254. Briefwisseling van 'Remington Arms - Metallic Union Cartridge C°' met de Belgische ambassade in Washington betreffende inspectie-certificaten door de firma gegeven bij de levering van Mauserkogels 7, 65. 1914-1916. 174 stukken.
255. Aankoop van oorlogsmateriaal: vervoer van laders per stoomschip vanuit Amerika naar Le Havre: vervoerbewijzen en verzekeringspapieren (7). December 1914 - mei 1915. 19 stukken.

Doos 28

256. Aankoop van oorlogsmateriaal: vervoer van Mauserkogels 7,65 per stoomschip vanuit Amerika naar Le Havre: vervoerbewijzen en verzekeringspapieren (8). September 1914 - januari 1916. 60 stukken.
257. Aankoop van oorlogsmateriaal. Bewijzen van betalingen vanuit Londen via The National City Bank of New York, bestemd voor de firma 'Remington

(7) Het belang van de stukken, ligt hierin, dat ze een redelijk accuraat overzicht bezorgen van het aantal kisten kogels en laders (telkens vermeld op de scheepspapieren), die vanuit de U.S.A. aan België geleverd werden.

(8) Zie nota 7.

Arms -Union Metallic Cartridge C^o". September 1914 - januari 1916. 107 stukken.

Doos 29

258. Terugkeer uit Rusland van het Belgische korps autokanonnen. Vertrek uit Rusland, aankomst in San Francisco, rondreis doorheen de Verenigde Staten, ontvangst en feestelijkheden in diverse Amerikaanse steden, repatriëring naar België. 1918. 305 stukken.
259. Militiezaken. Diverse instructies. 1914-1918. 29 stukken.
260. Militiezaken : mobilisatie in België, oproepen, repatriëring van reservisten, amnestie voor deserteurs. Algemeenheden en naamlijsten (9). Augustus 1914 - juni 1916. 458 stukken.

Doos 30

261. Enquête naar de figuur en de rol van baron Van der Noot, die in het Canadese Windsor, nabij de grens met de Verenigde Staten, een vrijwilligerskorps met in Canada verblijvende Belgen wilde oprichten (Vrijwilligerskorps Windsor). 1914. 22 stukken.
262. Enkele exemplaren van de wekelijkse communiqués van het Belgische hoofdkwartier. Mei-juni 1916. 9 stukken.
263. Briefwisseling tussen Belgische overheden en het Amerikaanse Rode Kruis over het leveren van geneeskundige hulp voor het Belgische front. 1914-1915. 63 stukken.
264. Geneeskundige hulp voor het Belgische front. Diverse Belgische bestellingen in de Verenigde Staten. 1916. 24 stukken.
265. Resolutie van de Amerikaanse stad Lexington and Fayette County (Kentucky) en ondertekend door de plaatselijke notabelen en inwoners, waarin de Belgische bevolking ter gelegenheid van de 4e verjaardag van de Duitse inval verheerlijkt wordt. 4 augustus 1918. 1 stuk.
266. Briefwisseling tussen de Belgische ambassade en de Belgische militaireattaché in de Verenigde Staten met een zekere G.A. Aërts uit Cincinnati v.m. de werken van dr. Duwez (Max Deauville), 1918. 12 stukken.
- 267-480. Personalía. Dossiërtjes i.v.m. de militaire dienst van Belgen, die in Amerika woonden of er in verlof waren. Hierbij ook vragen betreffende Belgische soldaten en tenslotte aanbiedingen van Belgen en niet-Belgen om als vrijwilliger dienst te nemen.

(9) De dossiers op naam bevinden zich in de rubriek "Personalía" (omslag 267 e.v.).

267. ADAMS, John. 2 stukken.
268. ALLARD, Emmanuel (± 23 oktober 1918). 4 stukken.
269. ALLOO, M.E., grenadier lichte 1904. 2 stukken.
270. ANCIAUX, Marcel, oorlogsvrijwilliger, afgekeurd. 8 stukken.
271. ANNOTHE, Maurice, le cie militaire politie, 27e divisie, US. Army. 8 stukken.
272. ARLCOLL, Herbert F., Amerikaans staatsburger van Britse afkomst. 3 stukken.
273. AUSLOOS, Charles, brigadier artillerie, ex-geïnterneerde in Nederland. 5 stukken.
274. BACHIM, Antoine ('Aarlen, 20 februari 1891), Se jagers te voet, 4e cie. 9 stukken.
275. BAERT, Auguste-Charles, vestingartillerie, 5e sectie, 8e bataljon, 26e compagnie. 8 stukken.
276. BAETE, Florimond ('Gent, 10 december 1884). 3 stukken.
277. BANCKAERT, Séraphin. 2 stukken.
278. BASS, Willy ('Brussel, 6 juni 1876), oorlogsvrijwilliger, 5e linieregiment. 46 stukken.
279. BAUDOUX, Marcel-Edmond-Charles (°Sint-Joost-ten-Node, 24 oktober 1886), onderluitenant, 2e linie. 7 stukken.
280. BENS, Auguste. 2 stukken.
281. BERGMANS, Petrus-Augustus (°Antwerpen, 1 september 1894), lichte 1914. 6 stukken.
282. BERNAERTS, Joseph. 4 stukken.
283. BERNIER, Léon. 4 stukken.
284. BILLEN, Jean-Joseph, definitief afgekeurd, klas 1896. 4 stukken.
285. BLONDE, Emile (°Westvleteren), soldaat klas 1897, ge linieregiment, 4e bataljon, 3e compagnie. 2 stukken.
286. BLONDEEL, PAUL-J.-H. ('Antwerpen, 21 april 1889), 15 stukken.
287. BLONDEZ, Emile-Cornil. 2 stukken.

288. BOCKX. Charles ('-Antwerpen, 19 mei 1896). 4 stukken.
289. BONTENS. Jules (Seraing, 21 september 1882). 2 stukken.
29. BOONE, Pieter. 20 stukken.
- 290 bis. BOUILLON, Jean-François (°Knokke), 2e jagers te paard: zie MICHEL, V.
291. BOURGEOIS, René. 1 stuk.
- 291bis. BRAL, Dominique, 4e linie zie VERLINDE, O.
292. BRASSEUR, J-B., reservebataljonsgeneesheer 2e klas. 6 stukken.
293. BRASSEUR, Raphaël, 19e cie hulptroupen der genie. 10 stukken.
294. BREUER, Pierre (° Luik). 7 stukken.
- 294bis. BRUYNEEL, Cyrille (°Geeraardsbergen, 29 december 1896): zie DE WOLF, A.
295. CAEYTANT, HENRI, le karabiniers. 10 stukken.
296. CALLANT, Auguste. 4 stukken.
297. CALLENS, Valère (°31 januari 1887). 2 stukken.
- 297bis. CALLEWAERT, Julien ('Oostende, 25 maart 1894) : zie VERLINDE, O.
298. CAPART, Gustave ('Brussel, 28 juni 1881), luitenant bij de genie. 14 stukken.
299. CASTIAUX, Victor (°Couillet, 24 december 1893). 2 stukken. (Zie ook DEBELDER, A.B.J.).
300. CASTILLON, Jules, 14e linieregiment. 1 stuk.
- 300bis. CAUSE, Camille (°Wachtebeke, 26 februari 1885): zie D'HAENE, O.
301. CHRISTIAENS, Jean. 5 stukken.
302. CLAEYS, Gentil, 22e linieregiment, 6e compagnie. 3 stukken.
303. CLEMENT, Robert, oorlogsvrijwilliger, 22e linieregiment, 3e compagnie. 24 stukken.
304. CNUUDE, Emile-Charles-Henri (°Zulte, 7 september 1890). 3 stukken.
305. COCQUYT, Cyriel (°Landegem, 20 april 1881). 2 stukken.
306. COEN, Jean. 2 stukken.

- 306bis. CORNELIS. Henri, oorlogsvrijwilliger: zie VAN EECKAUTE, E.
307. COURRIERE. Félix -V. (17 november 1919), onderluitenant bij het Se genie. 2 stukken.
308. COLSIN. Germain, 4th balloon squadron. 2 stukken.
309. CURTIS. Edward-D., 11e batterij artillerie, Amerikaans vrijwilliger voor het Belgisch leger.
11 stukken.
310. DANGOISSE, Edgard, oorlogsvrijwilliger. 2 stukken.
- 310bis. DAVID, Honoré (°Wachtebeke, 2 maart 1885): zie VERLINDE, O.
311. DE BAETSELIER, Charles. 5 stukken.
312. DE BARY, Albert. 12 stukken.
313. DE BORLE, Jean, 2e gidsen. 3 stukken.
- 313bis. DE BRUYNE, Georges ('Kortrijk, 30 augustus1875), burgerwacht Kortrijk: zie CNUUDE, E.
314. DEBUSSCHERE, Alphonse (°Wevelgem). 36 E Company. 4 stukken.
315. DECKMYN, Alfred, klas 1902, admin4stratietroepen. 8 stukken. (Zie ook MEERT).
316. DE CLERCQ, Achille, vervoerkorps. 3 stukken.
317. DE CLERCQ, Adolphe (°Wingene, 3 maart 1895). 2 stukken.
- 317bis. DE CLERCQ, René ('Tielt), artillerie : zie VAN HUMBEEK, 3.
318. DE COCK, Arthur, brigadier 1e gidsen, 3e eskadron. 2 stukken.
319. DE COCK, Géo, burgerwacht. 1 stuk.
320. DE COSTER, Gustave - H (°11 mei 1880). 4 stukken.
321. DE DEURWAERDER, Adolf (°Rosario de Santa Fe, 14 juli 1889), lichting 1909. 3 stukken.
322. DE DRYVER, Albert, sergeant-majoor 14e linieregiment, 3e bataljon, 4e compagnie.
4 stukken.
- 322bis. DE DYCKER, Léon. 4 stukken.
- 322ter. DEFOSSEZ, Albert (°Berchem/Antwerpen, 17 juli 1890): zie GORLLER, A.

323. DEFOLRNY. Jean, brigadier 2e lancers. 5 stukken.
- 323bis. DE GROOTE. Aimé (°Lotenhulle, 12 oktober 1894): zie VAN HUMBEEK, J.
- 32&. DEJEET. Elisée (°1372). 5 stukken.
325. DE KELVER, Etienne (°Reningelst, 25 juli 1887). 4 stukken.
326. DE LAET, Alexis (°1885), vestingartillerie Antwerpen, 8e sectie, 8e bataljon, 25e batterij. 5 stukken. (Zie ook : MEERT, C.).
- 326bis. DE LANGE, Charles (°22 augustus 1888): zie MEERSCHAERT.
327. DE LANGE, Leo. 2 stukken.
328. DE LA PENE, Guillermo. 4 stukken.
329. DELMEZ, Arthur, lichter 1905. 2 stukken.
330. DELSEMME, Simon, 3e linieregiment. 18 stukken.

Doos 31

331. DELVAUX, Pierre (°Antwerpen, 27 oktober 1892), 4^e Regiment veldartillerie, 2e groep, 53e batterij. 7 stukken.
- 331bis. DE MEESTER, Prospice, 2e lancers: zie LEROY, A.C. en STEVENS, Jos.
- 331ter. DE MEYER, Philemon (°Gent, 31 augustus 1894): zie FEINBERG, B.
332. DE NAVE, Auguste. 14 stukken.
- 332bis. DENDONCKER, Leopold. (°Tielt, 28 december 1887). 2e linieregiment, 1e bataljon, 3e compagnie: zie GOEYENS, E.
333. DE NOO, Fidèle. 7 stukken.
334. (DE) RAEYMAEKERS, Christian. 16 stukken.
335. DERBAISE, Jules (°Méricourt, 24 februari 1891). 6 stukken.
- 335bis. DE ROY, Jean-Marie (°Antwerpen, 15 september 1892): zie SEGERS, G.
336. DERUYTTER, Carolus L. 2 stukken.
337. DE RYCKE, Théophile. 2 stukken.
338. DE SA(E)DELEER, Hector (°Outer, 4 december 1888), 1e linieregiment, 6e

- compagnie. 3 stukken. Zie ook : DE WOLF, A. en VAN HUMBEECK, J.
- 338 bis. DESCHEEMAEKER. Hector-Joseph (°Ardoorie, 3 februari 1881), grenadiers. 3e bataljon, Je compagnie: zie VAN HUMBEECK, J.
339. DESIRE. Patrice, lichting 1909. 3 stukken.
- 339 bis. DE SMET, Basile (°Oostrozebeke, 1 december 1880): zie BAETE, FI.
340. DE SMET, Corneille. 1 stuk.
- 341 DE SMET, Edouard. 8 stukken.
- 342 DE SMET, Julius, lichting 1900, 2e linieregiment, 3e bataljon, 4e compagnie. 2 stukken.
- 342 bis. DE SMET, Théophile, karabiniers : zie LEROY, A.C.
- 343 DETELDER, Alphonse, lichting 1902, 7e linieregiment, 3e bataljon, 3e compagnie. 3 stukken.
344. DE VOS, Alfred. 1 stuk.
345. DEVRIENDT, Arthur-Joseph-Louis ('Roeselare), lichting 1904, 3e jagers te voet, le bataljon, le compagnie. 3 stukken.
346. DE WOLF, Arthur (°Aaltert, 21 april 1893), le karabiniers, 3e bataljon, 2e compagnie. 3 stukken.
- 346 bis. DE WOLF, Céleste (°Zarrem, 8 april 1878), 5e vestingartillerie, 13e batterij : zie DE WOLF A.
347. D'HAENE, Oscar (°Wattrelos - Frankrijk -, 17 juni 1896). 5 stukken.
348. DHULST, Edmond, vrijwilliger. 2 stukken.
349. DIRICKX, Joseph-Louis. 15 stukken.
350. DOISE, Auguste (°Langemark, 13 december 1884). 2 stukken.
- 350 bis. DOMBRECHT, Alphonse (07 april 1878), 2e lansiers zie LEROY, A.C. en PERSYN, B.
351. DOZOT, Corneille, vrijwilliger, gezondheidsdienst. 4 stukken.
352. DUMONCEAU, Joseph. 1 stuk.
353. DUMONT, Paul ('Sint-Gillis/Brussel, 15 juli 1884). 13 stukken.
354. DUNESME, Marcel, opperwachtmeester, 11e artillerie, 90e batterij. 6 stukken.

355. DUNESME, Maxime (Kessel, 18 april 1894), sergeant. 9 stukken.
356. DUPRES, Albert (°Antwerpen, 10 september 1889). 7 stukken.
357. DURINCK, Renild (°Kalken), lichting 1901, 7e artillerie. 3 stukken.
358. DUTILLEUX, Géo (°31 januari 1889). 4 stukken.
359. ELLEBONDT, Robert (°Oostende, 29 maart 1894). 3 stukken.
360. ERNES, André B., 4e veldartillerie (U.S.Army). 3 stukken.
361. ERNOTTE, Georges. 2 stukken.
362. FABRY, Leon (°20 mei 1874). 2 stukken.
- 362 bis. FEDDERSON, Koenraad-Hendrik (°Antwerpen, 9 november 1864), 6e linie, 1e bataljon, 2e compagnie: zie FEINBERG, B.
363. FEINBERG, Benjamin (°Antwerpen, 15 januari 1892), 9e linie, 4e bataljon, 2e compagnie. 3 stukken.
364. FOLIE, Emile. 3 stukken.
365. FRAIPONT, Jules, oorlogsvrijwilliger. 28 stukken.
366. FUSBAHN, Henri (°Brussel, 26 oktober 1891), genie. 10 stukken.
367. FRANSEN, R. 4 stukken.
368. GEERAERTS, Ferdinand ('Saint-Quentin, 25 april 1879). 5 stukken.
- 368 bis. GELEMANS, François (°Antwerpen), 3e linie, 4e bataljon, 2e compagnie zie CNUUDE, Em.
369. GEURS, Achille. 2 stukken.
370. GEZELLE, Albert-Joseph (°Blankenberge, 4 mei 1896). 4 stukken.
- 370 bis. GHYSELINCKX, Florent (°Zwijnaarde, 28 juni 1884), le jagers te paard, 3e eskadron: zie VAN HUMBEECK, 3.
371. GOBERT, C. 2 stukken.
372. GOERLLER, Albert (°Brussel, 2 februari 1878), 6e geniebataljon, 1e compagnie. 1 stuk.
373. GOEYENS, Edgar (°Brussel, 30 juli 1895). 3 stukken.
- 373 bis. HARRIE, Jules: zie VAN BOGAERT, H.

- 373 ter. HOUSMANS, Alfred (°Oostende, 12 januari 1886): zie D'HAENE, O.
- 373 quater. HUNVOERE, FI. (°Wingene, 6 oktober 1889): zie DECLERCQ, Adolphe.
- 373 quinter. HLYGHE, Alidor: Zie VERKEYN, L.
374. JACQUE MOTTE, A., sergeant 8e linie, 19 stukken.
375. JANSEN, Robert-Louis, korporaal 10e linieregiment, 5e bataljon, 3e compagnie. 2 stukken.
- 375 bis. JANSSENS, Auguste (°1889), le jagers te paard: zie MEERT, C.
- 375 ter. JANSSENS, Louis ('Antwerpen, 13 juni 1882): zie GOERLLER, A.
376. JONGBLOET, Jules (°Koekelare, 12 september 1874). 16 stukken.
377. KERCKHOYE, Honoré, 5e linie, le bataljon, 4e compagnie. 13 stukken.
- 377 bis. KENNIS, Peter-Joseph (°Antwerpen, 8 juli 1894): zie GOEYENS, E.
378. KONING, Jacques-M.-Léopold, 9e linie, 2e bataljon, 3e compagnie. 3 stukken.
- 378 bis. LANCKMAN, Isidore (°Erpe, 8 september 1894): zie FEINBERG, B.
- 378 ter. LANDUYT, Jules (°1 september 1889): zie BAETE, F.
379. LAURANT, René-Hubert, sergeant. 4 stukken.
380. LAURENT, Jules-Eugène (°Herbeumont, 19 juni 1892). 3 stukken. (Zie ook: LEROY, A.C.).
381. LECLUYSE, Raphael (°Kuurne, 22 december 1889). I stuk
382. LENRAUT, Emile. 3 stukken.
383. LENSEN, oorlogsvrijwilliger, wachtmeester 3e groep zware artillerie. 6 stukken.
384. LEROY, Albert-Charles (°Chesnay, 5 juli 1894). 5 stukken.
385. LEROY, Orner (°Darnpremy, 8 februari 1892). 2 stukken.
- 385bis. LE SAFFRE, Georges (°Heist/a/zee, 15 september 1892): zie MEERSCHAERT
- 385 ter. LIEKENS, E.: zie DE LAET, A.

386. MAESCHALCK. vrijwilliger. 2 stukken.
387. MAHY. Urbain-Jean (°Gent, 14 augustus 1896). 7 stukken.
388. MALOU. Jues (Vlamertinge. 25 mei 1878). 3 stukken.
389. MALYSSE. Ernest. 5 stukken.
390. MARKEY, Charles, oorlogsvrijwilliger. 2 stukken.
391. MATTAN, Victor, lichting 1899, 11e linie. 2 stukken.
- 391 bis. MAUS, Edmond, 6e linie. Zie: LEROY, A.C.
392. MEERSCHAERT, Valère-Joseph (°Bettem, 11 augustus 1890), 3e jagers te voet.
5 stukken.
393. MEERT, Cyrille-Théodore, lichting 1910, 4e linie, 2e bataljon, 3e compagnie.
3 stukken.
- 393 bis. MEIRE, Aurèle, vestingartillerie Antwerpen: zie PERSYN, B.
- 393 ter. MICHAUX, Henri-Jean: zie TIELEMANS, A.A.
394. MICHEL, Voltaire, lichting 1902, 5e linie, 4e bataljon, 3e compagnie. 5 stukken.
395. MINNE, Jules-Charles-Léopold, lichting 1907, 11e linie, 4 stukken.
- 395 bis. MINJAUW, Jules (°Intergem, 12 september 1892): zie FEINSERG, B.
396. MONSEN, Sylvain (°Lodelinsart, 5 mei 1882). 2 stukken.
- 396 bis. MUYLLE Arthur (°Staden, 12 december 1886), 2e jagers te voet: zie FEINBERGG, B.
397. NAEGELS, Henri (°Boom, 2 februari 1892), 312e infanterieregiment (U.S. Army).
15 stukken.
398. NAEYAERT, Lucien (°Brugge, 5 juni 1893). 5 stukken.
399. NORT, Abraham, 12e linie, 2e bataljon, 2e compagnie.
400. ODOM, J.T. (°Vidalie - Georgië, U.S.A. - 5 januari 1892). 4 stukken.
401. OLLEVIER, Jules, 13e artillerie, 2e groep, 2e batterij. 2 stukken.
402. OUR Y, Léon, sergeant. 4 .stukken.
403. PAREYT, Jules. 3 stukken.

404. PARMENTIER. Albert, lichtung 1914, le grenadiers. 11 stukken.
405. PARMENTIER, Pierre (°Moeskroen, 1886), burgerwacht. 3 stukken.
406. PEDUS. Edouard (°Antwerpen, 12 februari 1893). 22 stukken.
407. PERIER. Georges, geïnterneerde in kamp van Zeist (Nederland). 5 stukken.
408. PERSYN, Bruno (°Vinkt, 2 mei 1885), beroepsvrijwilliger, vestingartillerie van Luik, 4e bataljon, 10e batterij. 9 stukken.
- 409 bis. PONNET, Edmond (°Gent, 29 april 1885): zie GOERLLER, F.
409. PONTUR, Joseph. 5 stukken.
410. POOTERS, Jules (°2 JUNI 1879). 6 stukken.
411. POPPER, Harry. 2 stukken.
412. POSSON, Aldophe-Antoine-Joseph (°luik, 9 september 1896), oorlogsvrijwilliger. 38 stukken.

Doos 32

413. RAGOLE, Emiel (°Zulte, 4 juli 1894). 6 stukken.
414. REMACKEL, R.J. 2 stukken.
415. ROELANTS, N.A. (°Antwerpen, 23 september 1879). 1 stuk.
416. ROELS, Auguste (°1902). 14 stukken.
- 416 bis. ROMAIN, Nicolas (°Borgerhout, 18 januari 1897): zie GOEYENS, E.
- 416 ter. ROMMELAERE, Oscar (°2 september 1894), le genadiers, le bataljon, 2e compagnie: zie BERGMANS, P.A.
417. RYCKAERT, François ('Gent, 1 juni 1893). 3 stukken. (Zie ook: ME ER SCH A ERT)
- 417 bis. SAELENS, H. (°Snellegem, 29 november 1893): zie DE CLERCQ, Achille.
- 417 ter. SANNASAL, Cyrille (°Vladslo, 4 maart 1894): zie DEVRIENDI, A.J.L.
418. SEGERS, Gaspard (°Antwerpen, 27 december 1896). 1 stuk.
- 418 bis. SONIUS, Jean (°Antwerpen, 2 mei 1893): zie LEROY, A.C.
- 418 ter. STEENSENS, Edward; 3e linie, 2e bataljon, le compagnie: zie DETELDER, A.B.J.

419. STEVENS, Joseph, lichting 1910, 4e linie. 3 stukken. (Zie ook: LEROY, A. C.).
420. STOCKEN, Denis. 1 stuk.
421. STONE, Jean (°Luik, 10 januari 1887). 7 stukken.
422. STRUYF, Arthur. 1 stuk.
- 422 bis. STRUYF, Henri (°Antwerpen, 1 november 1891): zie STRUYF, A. en MEERT.
423. TAECKENS, Edouard-Alphonse (°Lichtervelde, 1 januari 1897), vervoerkorps.
6 stukken. (Zie ook: LEROY, A.C.).
424. TANGHE, Alois (°Handzame). 1 stuk.
- 424 bis. TANGHE, Benjamin-Alphonse-Pierre (°Brugge, 15 november 1885): zie PERSYN, B.
425. THIENPONT, Remy, 2e gidsen. 8 stukken. \$
- 425 bis. THOMAS, Joseph (°Kinshasa, 1 april 1894): zie PERSYN, B.
426. TIELEMANS, André-Augustin. 9 stukken.
427. VALERY, Emile. 1 stuk.
428. VAN AKKEN, Léon. 5 stukken.
429. VAN BELLE, Jules. 1 stuk.
430. VAN BOGAERT, Henri, lichting 1908, grenadiers. 3 stukken.
431. VAN BOSTERHOUT, Alexandre (°Ronse, 16 mei 1881). 16 stukken.
432. VAN CAUWENBERGH, René (°12 augustus 1893). 2 stukken.
433. VAN CAUWENBERGH, Victor, 5e genie. 14 stukken.
434. VAN CAUWENBERGH, Victor-Camille-Joseph, lichting 1904, 2e jagers te voet. 5 stukken.
(Zie ook : VAN DRIESSCHE, FI.).
- 434 bis. VAN DEN DRJESSCHE, Jules (°Eeklo, 1 augustus 1895): zie DE WOLF, A.
- 434 ter. VANDEN WEGHE, Emile (°Gent, 25 september 1896): zie DERBAISE, 3.
435. VANDENWYNGAERT, C. 3 stukken.
436. VAN DE PUTTE, Jean-Baptiste (°Guatemala, 29 december 1880). 17 stukken.

437. VANDERBEKEN, Henry (°Sint-Jans-Molenbeek, 17 juli 1882).
- 437 Bis. VANDER GINST, Camille (°Meigem, 30 februari 1883), le jagers te voet:
zie GOERLLER. A.
- 437 ter. VANDER SCHOOT, Henri (°Antwerpen, 8 februari 1892): zie CNUDDE, E.
- 437 quater. VANDE SOMPEL, Gustave (°1 november 1879). 3e linie: zie ME ER SC HAER T.
438. VAN DE VOORDE, Richard (°Lokeren, 30 mei 1886), artillerie, geïnterneerde in het kamp van Zeist (Nederland). 3 stukken.
439. VANDEWALLE, Maurice en Tryphon. 2 stukken.
440. VAN DONINCK, August, lichting 1914. 3 stukken.
441. VANDRIESSCHE, Florian, lichting 1899, le jagers te voet. 3 stukken.
442. VAN EECKAUTE, Edmond. 2 stukken.
443. VAN HALTER, François, vrijwilliger, grenadiers. 5 stukken.
444. VAN HEDDEGEM, Charles, (°16 mei 1888). 7 stukken.
445. VAN HEES, Henri. 3 stukken.
446. VAN HUMBEECK, Jean (°Zemst), lichting 1900, artillerie. 8 stukken.
447. VAN IMPE, Cyrille. 3 stukken.
448. VAN LANGENDONCK Yvan (°17 april 1888). 8 stukken.
449. VAN MIEGHEM, August, lichting 1908, 21e linie, 2e bataljon, 4e compagnie. 2 stukken.
450. VAN NIEUWENHUYSE. 4 stukken.
451. VAN PETEGHEM, Prosper-Théophile (°Lokeren, 17 november 1881), 7e linie, 4e bataljon, .
5 compagnie, 11 stukken.
452. VAN POUCKE, Ernest-Joseph (°Gentbrugge), lichting 1905, lie linie, 2 stukken.
(Zie ook : GELIRS, A.).
453. VAN PUYVELDE, Léon. 12 stukken.
- 453 bis. VAN REGEMOORTER André-Alphotise (°Buggenhout, 30 mei 1882):
zie BERGMANS, P.A.
454. VAN SCHELLE, Martial, oorlogsvrijwilliger.

455. VAN WAEYENBERGH, Raymond. brigadier. 2 stukken.
456. VAN WASSENHOVE, Auguste (°Eeklo, 1881). 11 stukken.
457. VAN ZEYLEN, Frédéric-Corneille-Isidore. 2 stukken.
458. VENDELEERS, Adolphe. 4 stukken.
459. VENRINNEN, Henri ('Antwerpen, 30 mei 1897). 3 stukken.
460. VERCRUYSSSE, Jules (°Machelen, 23 december 1882). 56 stukken.
461. VERHILLE. 6 stukken.
462. VERHOEVEN, Leonard, oorlogsvrijwilliger. 2 stukken.
463. VERKEYN, Leon. 2 stukken.
464. VERLINDE, Odo (°Ruddervoorde), lichter 1904. 3 stukken.
465. VERMEIRE, Gaston. 2 stukken.
466. VERPOEST, Paul. 6 stukken.
- 466 bis. VERSLUYS, Bénonie (°5 maart 1889): zie D'HAENE, O.
- 466 ter. VERTONGEN, Joseph (°Aalter, 1894): zie FEINBERG, B.
467. VILLIERS, Arnold. 4 stukken.
468. VINCK, Polydore. 3 stukken.
469. VISPOEL, Alphonse (°Antwerpen, 24 oktober 1898). 1 tuk.
470. VISPOEL, Edward (°Antwerpen, 23 juni 1895). 4 stukken. (zie ook: BOCKX, Ch.).
471. VOET, Emile. 2 stukken.
472. VROMAN, Odiel. 8 stukken.
473. WALLAYS, Edmond (°Westkapelle, 20 januari 1891). 21 stukken.
474. WEIS, Nicolas. 2 stukken.
475. WILLAERT, Louis, le jagers te voet. 2 stukken.
476. WILLS, Amerikaans geneesheer.
477. WOLFF, René. 8 stukken.

478. WOLTERS. Boris. 3 stukken.

479. WOLTERS, François-Joseph. 7 stukken.

485. XHIBITTE. Nicolas (°Verviers, 17 februari 1898). 7 stukken.

Doos 33

481. Varia.

**IV. "MINISTERE DU BLOCUS ET DES REGIONS LIBEREES. COMITE DE
RESTRICTION DES APPROVISIONNEMENTS ET DU COMMERCE DE L'ENNEMI"
(Frankrijk)**

Van bij her begin van de krijgsoperaties hadden de autoriteiten van de diverse landen het belang ingezien van de economische oorlogvoering. In Frankrijk hadden de ministeries van Oorlog, van Handel en van Buitenlandse Zaken elk hun eigen comité hiervoor. Vanaf 1915 werd op het departement van Buitenlandse Zaken een ondersecretariaat "du blocus" opgericht. Het vormde het belangrijkste organisme in de economische oorlogvoering en werkte zeer nauw samen met de ministeries van Oorlog en van Handel. Doel was te verhinderen, dat de vijand zich kon bevoorraden in allerlei grondstoffen, die hij zelf niet bezat. Het "ministère du Blocus" dat onder leiding van de voormalige staatsminister Denys Cochin tot een eersterangsafdeling uitgroeide, had hiervoor twee middelen het blokkeren van de Duitse havens en het zelf opkopen in de neutrale landen van de grondstoffen, die de vijand nodig had.

De onderafdeling "Comité de restriction des approvisionnements et du commerce de l'ennemi", waarvan hier enkele stukken bewaard zijn, had als opdracht het ontvangen en centraliseren van alle inlichtingen en documenten betreffende de buitenlandse handel van de vijand, zijn bevoorrading in het buitenland, zijn noden en eigen bronnen, de produkten, die Frankrijk of zijn kolonies niet buiten mochten (10).

Onderstaande documenten zijn gestencilde rapporten door het secretariaat van het "Comité de restriction..." uitgegeven en die betrekking op de handel hebben. Het volgnummer, dat tussen haakjes vermeld wordt, werd door het secretariaat zelf aan het rapport gegeven.

Doos 34

482. Vredesverdrag van 9 februari 1918 tussen enerzijds Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Turkije, en anderzijds de volksrepubliek van Oekraïne, met het aanvullende verdrag van dezelfde dag en de clausule van de vroegere handelsverdragen tussen de Centrale Mogendheden en Rusland, die terug van kracht worden (Nr. 1100). 44 pp. + kaart van Oekraïne.

483. Economische inlichtingen over geallieerde landen Italië, Canada, Verenigde Staten, Groot-Brittannië). (nr. 1190). 10 p.

484. Voedingscrisis in Duitsland. Zittingen van de voedingscommissie van de Reichstag van 1, 2, 3 en 7 mei 1918. Vertaald uit de **Norddeutsche Allgemeine Zeitung** van 2, 3, 4 en 8 mei 1918. (Nr. 1194, 23 mei 1918). 7 p.

(10) Les organisations de blocus en France pendant la guerre (1914-1918) gepubliceerd onder de inspiratie van Cochin door een groep van zijn medewerkers. Parijs, 1926. 291 p.

485. Fosfaat, economisch wapen der geallieerden. (Nr. 1195, 25 mei 1918). 25 p. me: kaarten van vindplaatsen in Tunesië, Canada en de Verenigde Staten.
486. Voedingscrisis in Duitsland. Debatten in de Kamer van Volksvertegenwoordigers van Pruisen, zittingen van 25, 26 en 27 april 1918. Vertaald uit **Norddeutsch Allgemeine Zeitung** van 26, 27 en 28 april 1918. (Nr. 1198).
487. De ijzerkwestie in de relaties tussen Frankrijk en Duitsland. (Nr. 1206, 8 juni 1918). 61 p.
488. Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Roemenië. I. Vredesverdrag van Boekarest van 7 mei 1918 tussen enerzijds Duitsland, Oostenrijk-Hongarijë en Turkije, en anderzijds, Roemenië, met het aanvullende verdrag van dezelfde dag tussen Duitsland en Roemenië. (Nr. 1207). 32 p.
489. Economische inlichtingen over geallieerde landen (Australië, België, Brazilië, Canada, Verenigde Staten, Griekenland, Groot-Brittannië, Italië, Japan). (Nr. 1209, 8 juni 1918). 10 p.
490. Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Roemenië. II. Economisch verdrag van 7 mei 1918 tussen Duitsland en Roemenië, met het handelsverdrag van 9/21 oktober 1893 en de aanvullende conventie van 25 september/8 oktober 1904, veranderd door het economische verdrag van 7 mei 1918. (Nr. 1210). 30 p.
491. Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en de Volksrepubliek Oekraïne. Eerste economische resultaten. (Nr. 1212, 15 juni 1918). 38 p.
492. Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Roemenië. III. Economische verdragen van 7 mei 1918 tussen Oostenrijk-Hongarije en Roemenië, met het handelsverdrag van 9/21 december 1893, veranderd door het aanvullend verdrag van 10/23 april 1909 en de conventie, gesloten tussen Duitsland en Roemenië op 7 mei 1918, betreffende de constructiewerven van Turn-Severin. (Nr. 1216). 34 p.
493. Verslag door dr. Strahl betreffende de Duitse uitvoer en de Duitsers gevestigd in het buitenland. Vertaald uit **Deutsche Politik**, 5 april 1918. (Nr. 1225). 5 p.
494. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de economische toestand in Nederland gedurende februari 1918. 25 maart 1918. (Nr. 1231). 11 p.
495. Economische inlichtingen over geallieerde landen (België, Canada, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië, Japan, Portugal, Transvaal). (Nr. 1233). 10 p.
496. Jute. Economisch wapen der geallieerden. (Nr. 1234, 20 juni 1918). 20 p.
497. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de economische toestand in Nederland gedurende maart 1918. 9 april 1918. (Nr. 1264, 6 juli 1918). 18 p.

498. Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Roemenië. IV. Aanvullend verdrag van 7 mei 1918 tussen Oostenrijk-Hongarije en Roemenië en verdrag van 7 mei 1918 betreffende petroleum, de levering van landbouwprodukten en de scheepvaart tussen Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Roemenië. (Nr. 1265). 27 p.
499. Economische inlichtingen over geallieerde landen (België, Brazilië, Canada, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië, Montenegro en Portugal), 6 juli 1918. (Nr. 1269). 10 p.
500. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de economische toestand in Nederland in april 1918. 7 mei 1918. (nr. 1270, 15 juli 1918). 14 p.
501. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de economische toestand in Nederland in mei 1918. 12 juni 1918. (Nr. 1271, 27 juli 1918). 16 p.
502. De Engelse economische politiek na de oorlog. Rede van Hugues, Eerste minister van Australië voor de Londense Handelskamer. 27 juni 1918. Vertaald uit **The Times**, 28 juni 1918. (Nr. 1275). 8 p.
503. Economische inlichtingen over geallieerde landen (België, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië, Japan, Portugal). 20 juli 1918 (Nr. 1279). li p.
504. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de economische toestand in Nederland in juni 1918. 9 juli 1918. (Nr. 1283, 3 augustus 1918). 12 p.
505. Rapport over de Economische toestand in Zweden gedurende 1917. (Nr. 1284, 31 juli 1918). 21 p.
506. Economische inlichtingen over geallieerde landen (Australië, België, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië). 3 augustus 1918. 11 p.
507. Verslag door de Franse gezant in Den Haag over de ravitaillering van de Duitse stad Bochum tijdens de oorlog. (Nr. 1287, 2 juli 1918), 20 p.
508. Voedingscrisis in Duitsland. Debat in de Duitse Reichstag op 6 juli 1918,vertaald uit **Frankfurter Zeitung** en de **Norddeutsche Allgemeine Zeitung** van 7 juli 1918. (Nr. 1288). 13 p.
509. Probleem van de bevoorrading van Duitsland in grondstoffen na de oorlog. (Mr. 1293, 10 augustus 1918). 23 p.
510. Economische inlichtingen over geallieerde landen (Australië, Brazilië, Canada, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië, Japan, Servië), 17 augustus 1918. 10 p.
511. Vredesverdrag van 29 mei 1918 tussen Oostenrijk-Hongarije en Finland met analyse van het aanvullende verdrag van dezelfde dag tussen dezelfde landen. (Mr. 1298). 5 p.

Doos 35

512. De kwestie van grondstoffen in de relaties tussen de geallieerden en de centrale mogendheden. J. Kaliumcarbonaat. (Nr. 1320, 31 augustus 1918). 42 p.
513. Economische inlichtingen over geallieerde landen (België, Canada, Cuba, Groot-Brittannië, Verenigde Staten, Italië). 31 augustus 1918. (Mr. 1322). 10 p.
- SU.. Historiek van de problemen van economische toenadering tussen Duitsland en Oostenrijk-Hongarije en de conferentie van Salzburg, juli 1918. (Mr. 1323). 14 p.
515. Koper. Economisch wapen van de geallieerden. (Mr. 1325, 6 september 1918). 46 p. met kaarten van vindplaatsen in de Verenigde Staten, Japan, Canada, Kaapkolonie, Australië, Italië, Belgisch Congo, Servië, Portugal, Spanje, Noorwegen, Zweden, Mexico, Peru, Bolivië, Chili, Turkije.
516. Tweede aanvulling bij het vredesverdrag van 3 maart 1918 tussen enerzijds Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije en Turkije, en anderzijds de U.S.S.R. (Mr. 1327). 23 p.
517. Economische inlichtingen over geallieerde landen (België, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Italië, Portugal, Servië). 14 september 1918. 10 p.
518. Rapport door prof. Krusch uit Berlijn over de bevoorrading in grondstoffen van de Duitse staalindustrie, naar **Das neue Deutschland**, 15 maart 1918. (Mr. 1335). 6 p.
519. Ordonnantie van de Federale Raad van Duitsland van 27 juni 1918 en de reglementering van textiel gedurende de overgangperiode. (Mr. 1339). Isp.
520. Oliehoudende produkten. Economisch wapen der geallieerden. (Nr. 1345, 18 september 1918). 18 p.
521. Economische inlichtingen over geallieerde landen (Australië, België, Brazilië, Canada, China, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Griekenland, Italië, Japan). 28 september 1918. 10 p.
522. Chroom en kobalt. Economische wapens der geallieerden. (nr. 1362, 5 oktober 1918). 23 p.
523. Verdragen van 27 augustus 1918 tussen Duitsland en de U.S.S.R., complementair met het vredesverdrag van Brest-Litovsk en het aanvullend DuitsRussisch verdrag. (Nr. 1366, 19 oktober 1918). 38 p.
524. Duitsland. Protest van de arbeiderssyndicaten tegen de voedingstoestand in Duitsland. (Nr. 1389, 26 oktober 1918). 15 p.
525. Economische inlichtingen over geallieerde landen (Australië, België, Brazilië,

Canada. Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Griekenland, Brits-Indië, Italië. Thon. Portugal. Servië). 26 oktober 1918. (Nr. 1390). 10 p.

V. SPAANS-NEDERLANDS COMITÉ TER BESCHERMING VAN DE RAVITAILLERING VAN BELGIË EN VAN NOORD-FRANKRIJK

Toen de Verenigde Staten van Amerika de oorlog aan Duitsland verklaarden, konden zij onmogelijk hun rol bij de ravitailering van de Belgische bevolking in bezet gebied verder zetten. De taak werd overgenomen door het Spaans-Nederlands Comité. Spanje zou instaan voor Noord-Frankrijk en het Etappengebied, terwijl Nederland zijn aandacht zou vestigen op het gebied van het Generaal Gouvernement, d.w.z. de streek onder het bevel van generaal von Falkenhäuser. Het comité waakte er angstvallig over, dat de voedingsmiddelen in België, die in rechte aan de Belgische bevolking toekwamen en voor haar absoluut noodzakelijk waren, ook bij haar toekwamen. Aldus moest het herhaaldelijk tussenkomen, wanneer de Duitsers hun waarborgen niet eerbiedigden of wanneer ze overdreven opeisingen oplegden. Het comité, dat onder de hoge bescherming van de Spaanse en Nederlandse vorsten stond, werd in België vertegenwoordigd door hun resp. gezanten, markies de Villalobar en Van Vollenhoven. Het werd door directeurs Pedro Saura, Godfried C.W. Langenbergh en A.J. van Maastijk geleid (11). Onderhavige stukken bevatten de diverse maandelijks- en globale overzichten van de activiteiten van het comité.

Doos 36

526. Rapport van 1 september 1917. 28 p. (Inhoud: respecteren van door Duitsland gegeven waarborgen voor de bevoorrading - werking van centrales -inlandse levensmiddelen - ingevoerde levensmiddelen - tweede zitting van het Consultatief Comité van het Centraal Bureau der Oliën - uittreksel uit het semestriële rapport van het Centraal Bureau der Oliën in België voor de periode januari-juni 1917 (aanvullend besluit bij dat van 9 december 1915 betreffende het gebruik van osse- en schapevet - besluit betreffende de reglementering van de boterhandel).
527. Rapport van 1 oktober 1917. 24 p. (Inhoud: respecteren van de waarborgen - centrales - torpederen van een schip van de "Commission for Relief in Belgium" - ingevoerde levensmiddelen - inlandse levensmiddelen - steenkool - rol en functie van het comité - activiteiten van de centrale voor aardappelen - vervoer van groenten - bevoorrading van de Belgische bevolking in steenkool).
528. Rapport van 1 november 1917. 40 p. (Inhoud: klachten over Duitsers, die teveel opeisingen doen en die het comité verplichten in Vlaanderen het

(11) Le Comité hispano-néerlandais pour la protection du ravitaill Belgique et dans le nord de la France Avant-propos Résumé des interventions Documents officiels Brussel-Antwerpen, 1918. 287 p.

Nederlands te gebruiken. In aanhangsel: diverse rapporten en bewijzen over de klachten.

529. Rapport van 1 december 1917. (Inhoud: Duitse apathie en onverschilligheid tegenover de klachten van het comité - overzicht der klachten, aangehaald in vorig rapport en kleine veranderingen hierin aangebracht - handel en produktie van boter en melk - smokkel aan de grens met Nederland - moeilijkheden met de "Deutsche Vermittlungstelle" - uittreksel uit brieven van markies de Villalobar, Spaans gezant, met Lancken, hoofd van de "Politische Abteilung bei dem Generalgouverneur in Belgien" - derde zitting van het Consultatief Comité van het Centraal Bureau der Oliën - arbeidersorganisaties van de Belgische Werkliedenpartij).
530. Rapport van 1 januari 1918. 36 p. (Inhoud: eerbiediging van de waarborgen - centrales - campagnes in de Duitsgezinde pers tegen het Nationaal Comité - bevoorrading van de in België verblijvende Luxemburgers - demografische en sanitaire statistieken (drie diagrammen) - steenkool - vervoer - memoranda door de directeurs van het comité verstuurd aan markies de Villalobar en aan Van Vollenhoven, resp. Spaanse en Nederlandse gezant in België).
531. Rapport van I februari 1918. 44 p. (Inhoud: eerbiediging van de waarborgen en tussenkomsten van het comité betreffende boter, melk, fruit, groenten, vee en veevoeder - werking der centrales - opeising van lokalen - farmaceutische produkten via Zwitserland ingevoerd en bestemd voor NoordFrankrijk - bevoorrading der gevangenen - diverse memoranda van het comité - 4e zitting van het consulatief comité van het Centraal Bureau der Oliën - gemeenten in het arrondissement Dinant, die tekort aan suiker hebben).
532. Rapport van I maart 1918. 59 p. (Inhoud: eerbiediging van de waarborgen - werking der centrales - bevoorrading van de gevangenen te Diest en Vilvoorde - deportaties - diefstal tijdens het treinvervoer - aankoop van boter en melk in de provincie Luxemburg door Duitse troepen - diverse memoranda i.v.m. voornoemde onderwerpen).
533. Rapport van I april 1918. 45 p. (Inhoud nieuwe waarborgen van de gouverneur-generaal - werking der centrales - gevangeniswezen - memoranda en briefwisseling i.v.m. voornoemde onderwerpen).
534. Rapport van I mei 1918. 51 p. (Inhoud eerbiediging der waarborgen - werking der centrales - gevangenen te Diest, Vilvoorde en Antwerpen - aankoop en opeisingen van aardappelen in de provincie Luxemburg door Duitse troepen - rondschrijven van de burgerlijke commissaris van het arrondissement Thuin betreffende het vervoer van vee - veevoeder in de provincies Henegouwen en Luxemburg - diverse memoranda en brieven i.v.m. voornoemde onderwerpen).
535. Rapport van 1 juni 1918. 44 p. (Inhoud: eerbiediging der waarborgen - fosfaten - werking der centrales - gevangenen te Diest en Vilvoorde - kledij - toestand in de provincie Luxemburg - Duitse besluiten betreffende

de oogst: van gerst, haver, aardappelen, tabak en cichorei - Duits besluit betreffende het economisch gebruik van melk - Duits besluit betreffende suiker, bietensiroop en melasse - diverse memoranda en brieven i.v.m. voornoemde onderwerpen).

536. Rapport van 1 juli 1918. 39 p. (Inhoud: werking en bestrijding van Volksopbeuring (12) - gevangenissen van Vilvoorde en Diest - vergaderingen van het consultatief comité van de centrale voor aardappelen - levering van melk en boter in de provincie Antwerpen - vervoer van vee - memoranda en brieven over voornoemde onderwerpen).
537. Rapport van 1 augustus 1918. 48 p. (Inhoud: Volksopbeuring - eerbiediging der waarborgen - werking der centrales - gevangenissen - memoranda van het comité bestemd voor de Duitse instanties betreffende Volksopbeuring - aardappelenoogst in de streek van Nijvel - memoranda en brieven betreffende voornoemde onderwerpen).
538. Rapport van 1 september 1918. 51 p. (Inhoud: Volksopbeuring - eerbiediging der waarborgen - werking der centrales - gevangenissen - vee in de provincies Luxemburg, Namen, Limburg - beslag op veevoeder in de provincie Luxemburg - overzicht van de oogst en verdeling van gerst - besluit betreffende inbeslagneming van malt en gerst - lijst van ambtenaren in Wallonië, die weigerden verder te werken in de administratie na de bestuurlijke splitsing - memoranda en brieven betreffende voornoemde onderwerpen).
539. Rapport van 1 oktober 1918. 50 p. (Inhoud: Volksopbeuring - eerbiediging der waarborgen - werking der centrales' - toestand in Noord-Frankrijk - gevangenissen - opeising van lokalen - koopwaar verkocht in de winkels van Volksopbeuring - verslag van de zitting van het consultatief comité van de "Zückerverteilungsstelle" - ontruiming van Douai - diverse memoranda bestemd voor de Duitse autoriteiten).
540. Speciaal rapport van 26 oktober 1918. 34 p. (Inhoud: problemen gezien militaire evolutie en uitbreiding van het Etappengebied - griepepidemie - maatregelen genomen door de Duitsers in Valenciennes wegens de oorlogstoestand - toestand in Doornik - aankomst in Luik van geëvacueerde Fransen - Franse vluchtelingen).

(12) Volksopbeuring: vereniging gesticht in Kortrijk onder de auspiciën van de Raad van Vlaanderen, met filialen in Gent, Antwerpen, Mechelen, Lier, Vilvoorde. De organisatie fungeerde als liefdadigheidsbureau en bezorgde bepaalde produkten aan haar leden. Naast de commerciële afdeling was er ook een filantropische, die zich bezighield met analfabeten, krijgsgevangenen, oorlogswezen. Door dergelijke acties trachtte het activisme leden aan te werven. Het Spaans-Nederlands Comité heeft zich steeds tegen Volksopbeuring verzet en verkreeg na lang aandringen van de bezetter, dat na 16 juli 1918 geen nieuwe afdelingen van de activistische organisatie opgericht werden.

541. Rapport: van I november 1918. 43 p. (Inhoud: Volksofbeuring - eerbiediging oer waarborgen - geëvacueerden - werking der centrales - evacuatie van ne bevolking van Cambrai - activisme in het kamp van Diest - verslag van de "Gerstenzentrale der Verwaltungschefs für Flandern & Wallonien" -diverse memoranda voor Duitse diensten).
542. Speciaal rapport van 19 november 1918. 11 p. (Probleem der evacuaties -gevangenissen - dienst voor financiële hulp aan de families van personen, die om politieke redenen door Duitsers geëxecuteerd of veroordeeld werden - toestand in Charleville).
543. Staat van het ontbreken van goederen tijdens het vervoer van Rotterdam naar Lille, Valenciennes, Vervins en de Franse "General Stock". 1917. (2 exemplaren).
544. Staat van het ontbreken van goederen tijdens het vervoer van Rotterdam naar Antwerpen, Brabant, Brugge, Brussel, Henegouwen, Limburg, Luik, Luxemburg, Namen, Oost-Vlaanderen en de Belgische "General Stock". 1917. (3 exemplaren).
545. Staat van de diefstal van goederen op de treinwagons in de magazijnen van het Frans comité ten nadele van de Franse districten; diefstal van goederen ten nadele van de districten Charleville, Fourmies, Lille, Longwy, St.-Quentin en Valenciennes. 1915-1917. (3 exemplaren).
546. Overzicht van de diefstallen van goederen ten nadele van de Belgische comités. Diefstallen ten nadele van het comité van Antwerpen, Brugge, Brussel, Brabant, Henegouwen, Limburg, Luik, Luxemburg, Namen en OostVlaanderen. 1917. (4 exemplaren).
547. Overzicht van de invoer van levensmiddelen per hoofd in België (november 1914 - november 1918), Noord-Frankrijk (1 april 1915 - 25 november 1918, 26 oktober 1917 - 25 oktober 1918), België (26 oktober 1917 - 25 oktober 1918), Noord-Frankrijk (26 oktober 1916 - 25 oktober 1917), België (26 oktober 1916 - 25 oktober 1917), Noord-Frankrijk (26 oktober 1915 - 25 oktober 1915), België (26 oktober 1915 - 25 oktober 1916), Noord-Frankrijk (25 april 1915 - 26 oktober 1915), België (26 november 1914 - 25 oktober 1915).

VI. THE BELGIAN ORPHAN FUND (B.O.F.)

De organisatie "Belgian Orphan Found" werd in november 1914 opgericht, wanneer bij her feest van de Belgische koning in de meeste Britse steden een "Belgian Flag Day" georganiseerd werd. Hieruit ontstond de idee een blijvend fonds op te richten. Het kende weldra een groot succes, zozeer zelfs, dat om de giften uit de verschillende delen van het Britse Rijk en uit de Verenigde Staten beter te kunnen beheren, er een aantal speciale secties werden opgericht, elk verantwoordelijk voor een land. Zo waren er naast het Britse comité nog andere voor de Verenigde Staten, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika. Vooral de Canadese afdeling speelde een grote rol. Sir Huhg Graham, eigenaar van de Canadese krant "The Montreal Daily Star", was reeds van bij de aanvang van de oorlog begonnen met een "One shilling-fonds". Aan de Canadese kinderen werd gevraagd wekelijks 1 shilling te geven voor de Belgische kinderen. Toen Graham op 14 december aansloot bij het B.O.F. was er reeds 3000 L in kas.

Ongeveer tegelijkertijd met het B.O.F. ontstond een andere organisatie : "The Friends of the Belgium Society". Op aandringen van koning Albert versmolten beide tot één organisatie, die de naam "Belgian Orphan Fund" behield. Voorzitter van het uitvoerend comité was E. Pollet, Belgisch consul-generaal. Een groot aantal personaliteiten, onder wie de Belgische vorsten, de hertogin van Vendôme, prinses Napoleon, de kardinaal van Westminster, namen het geheel onder hun bescherming. Hoofddoel was en bleef het verlenen van materiële hulp aan kinderen, die door de oorlog één of beide ouders verloren. Ook na de oorlog gingen de acties van het fonds in België verder, o.a. door het oprichten van een speciale tuinbouwschool in Bierbais.

Doos 37

- 548. "Minute Book". Register met verslag over het ontstaan van het "Belgian Orphan Fund" en van de verschillende bestuursvergaderingen (6 september 1917 - 27 augustus 1925). Hierbij ingeplakt: overzicht van de financiële toestand op datum van 30 juni 1918 en een brief dd 10 maart 1919 van het fonds aan koning Albert I i.v.m. het oprichten van een instelling in België voor oorlogswezen.
- 549. "Treasurer's Book": register met vermelding van inkomsten en uitgaven. Hierin is een speciale afdeling voor de Canadese sectie gelaten. 1916-1918. Ms.
- 550. Boekhouding. Overzicht van inkomsten en uitgaven, aangeduid per land. 1914-1922. 13 p., ms.
- 551. Boekhouding. Bilan voor het jaar 1922. 4 p., getypt.
- 552. Register met de aanduiding van de giften (herkomst en totaal). 5 januari 1916 - 13 juli 1926. 73 p., ms.
- 553. Rekeningen. Overzichtstabellen, uittreksels, certificaten en briefwisseling betreffende de betalingsbalans. Briefwisseling met de "Banque Belge de l'Etranger". De stukken hebben vooral betrekking op de eindafsluiting. 260 stukken.

Doos 38

551. Samenstelling van het uitvoerend en het steuncomité. Briefwisseling. 1923.
34 stukken.
555. Diverse briefwisseling o.a. met Inglebeek, secretaris van koning Albert J, met minister van State Francqui, met minister van Economische Zaken Jaspar en met Mgr. Dewachter, hulpbisschop van kardinaal Mercier, handelend over werkzaamheden van het Nationaal Werk voor Oorlogswezen. 1919. 28 *stukken*.
- 556-589. Diverse brief wisseling met een aantal personaliteiten of hun secretariaat.
556. ABBOTT, DEELEY, HILL & C°, boekhouders. 1916-1921. 66 stukken.
557. ALBERT I, koning der Belgen, beschermheer van het B.O.F.. 1915-1921. 24 stukken.
558. CARTON DE WIART, Henri, Belgisch politicus, vice-voorzitter België van het B.O.F.. 1921. 2 stukken.
559. CARTON DE WIART, Mgr. M.E., secretaris van Mgr. Boume, kardinaal van Westminster, lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1914-1921. 58 stukken.
560. COATES, James, manager van "The National Bank of New-Zealand", vertegenwoordiger van Nieuw-Zeeland bij het B.O.F.. 1915-1921. 24 stukken.
561. COCI-IRANE, Minnie. 1915-1921. 39 stukken.
562. DE BROQUEVILLE, Charles, Belgisch politicus, vice-voorzitter België van het B.O.F. 1921. 3 stukken.
563. DE BUISSERET-STEENBECQUE DE BLARENGHIEN, graaf, Belgisch gezant in Rusland, vice-voorzitter België van het B.O.F.. 1917. 4 stukken.
564. DE GAIFFIER D'HESTROY, baron, Belgisch gezant in Frankrijk, vice-voorzitter België van het B.O.F.. 1915-1916. 5 stukken.
565. DE WACHTER, Mgr., vicaris-generaal van kardinaal Mercier, lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1915-1921. 30 stukken.
566. DYER, Frederik, lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F. en vertegenwoordiger van Zuid-Afrika. 1915-1921. 30 stukken.
567. FALLON, baron, Belgisch gezant in Nederland, vice-voorzitter België van het B.O.F.. 1915. 2 stukken.

568. FOSTER, Bruce, lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1916-1917. 8 stukken.
569. HAVENJTH, E., Belgisch gezant in de U.S.A.. 1915. 2 stukken.
- 57G. HOOVER, Herbert, voorzitter van de "Commission for Relief in Belgium", vertegenwoordiger van de U.S.A.. 1915-1921, 17 stukken.
571. JAMIESON, M.A., vertegenwoordiger van **The Montreal Daily Star**. 1914-1921. 98 stukken.
572. LEGHAIT, L., Belgisch gezant in Portugal, vice-voorzitter België van het B.O.F.. 1916-1917. 5 stukken.
- 572bis. LUGARD, Lady, vice-voorzitster Groot-Brittannië van het B.O.F.. 1921. 3 stukken.

Doos 39

573. MARSH, John R., "Royal Colonial Institute", ere-secretaris van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1915-1926. 125 stukken.
574. MIDDLETON, Sir John Page, "Friends of Belgium Society", lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1915-1921. 46 stukken.
575. MORRIS, E.R., penningmeester van het B.O.F.. 1915-1926. 81 stukken.
576. NAPOLEON, prinses, beschermster van het B.O.F.. 1915-1921. 18 stukken.
577. PERLEY, Lady. 1921. 2 stukken.
578. PITCHER, kolonel Duncan. 1916-1921. 29 stukken.
579. PETO, Basil, "High Commissioner of the British Gouvernement for the Belgian Refugees", lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1916-1926. 19 stukken.
580. POLLET, Mevrouw E., echtgenote van de Belgische consul-generaal in Groot-Brittannië en voorzitter van het Uitvoerend Comité, lid van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1916. 6 stukken.
581. RAINE, G.E., vice-voorzitter van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1915-1921. 34 stukken.
582. SAVAGE, luitenant-kolonel F., vertegenwoordiger van Australië bij het B.O.F.. 1915-1921. 23 stukken.
583. SOMERSET, hertogin van; vice-voorzitster Groot-Brittannië van het B.O.F.. 1915-1921. 16 stukken.
584. STRATHCONA, Lady. 1921. 3 stukken.

Doos 40

585. VAN ZEVEEREN. G. en echtgenote, leden van het Uitvoerend Comité van het B.O.F.. 1915-1921. 11 stukken.
586. VELGE, Henri, secretaris-generaal van het Nationaal Werk voor Oorlogswezen. 1925. 3 stukken.
587. VENDOME, hertogin van, beschermster van het B.O.F.. 1916-1921. 12 stukken.
588. WAKEFIELD, Henry-Russell, Lord-Bishop van Birmingham, lid van het Uitvoerend Comité van het *B.O.F.*. 1915-1921. 47 stukken.
589. WATTS, Lady, vice-voorzitster Groot-Brittannië van het B.O.F.. 1921. 5 stukken.
590. Briefwisseling met weldoeners, schenkers, intekenaars en diverse banken (o.a. "Banque du Congo Belge", "Crédit Lyonnais", "London Joint City and Midland Bank Ltd"). 1918-1926, 357 stukken.

Doos 41

591. Lijst van instellingen waar oorlogswezen geplaatst zijn door de onderafdeling "Avenir Professionnel" van het B.O.F.. S.d.. 1 stuk.
592. Briefwisseling van het B.O.F. met diverse personaliteiten betreffende ledenvergaderingen, wericing en samenwerking met het Nationaal Werk voor Oorlogswezen. 1919. 54 stukken.
593. Documenten betreffende de vergadering van 20 september 1920, speciaal in verband met de oprichting van een tuinbouwschool te Bierbais. 1920. 115 stukken.
594. Tuinbouwschool te Bierbais. Briefwisseling betreffende het project, de aankoop, het leerlingenbestand, de rekeningen e.d.. 1919-1925, 312 stukken.
595. Briefwisseling en documenten betreffende het oprichten van een weeshuis "Saint-Georges" in Sint-Pieters-Woluwe. 1919-1920, 18 stukken.
596. Varia.

VII. ALLERLEI

Hieronder bevinden zich papieren van het "Werk der H. Elisabeth", gesticht in 1917 in Londen met als doel het herstellen der priestergewaden en versieringen van de in België vernielde kerken. Speciaal als erbetuiging werden aan kardinaal Mercier nieuwe priestergewaden aangeboden, die tijdens de oorlog door Belgische kunstenaars in Engeland werden vervaardigd. Ook bevindt zich hier een document van "The Commission for Relief in Belgium", die onder de leiding van Herbert Hoover zowel tijdens als na de oorlog een belangrijke rol speelde in het verlenen van allerlei hulp aan de Belgische bevolking. Tenslotte nog enkele stukken van het "Comité de Secours et d'Alimentation" en van "La Caissette du Soldat belge", twee werken die in bezet België georganiseerd werden, het laatste ten gunste van de krijgsgevangenen.

Doos 42

597. Werk van de H. Elisabeth. Briefwisseling betreffende de priestergewaden voor kardinaal Mercier. 1916-1920. 133 stukken.
598. Verslag van de activiteiten van "Aide et Protection aux Oeuvres de l'Enfance", een onderafdeling van het "Comité de Secours et d'Alimentation". Februari 1915 - juni 1916. 1 stuk, gestencild, 58 p.
599. "Commission for Relief in Belgium". Verslag over de activiteiten van het organisme gedurende de maand maart 1918. I stuk, gestencild, 15 p.
600. Verslag van Mevr. A. Janvier over de activiteiten van "La Caissette du Soldat belge". Verslag daterend van 1919. 1 stuk, 8 p.

INDEX

- ABBOT, DEELY, HILL & Co: 556
 ADAMS, John: 267
 AERTS, G.A.: 266
 "Aide et Protection aux Oeuvres de l'Enfance": 598
 ALBERT I: 548, 557
 ALLARD, Emmanuel: 268
 ALLOO, M.E.: 269
 ANCIAUX, Marcel: 270
 ANNOTHE, Maurice: 271
 Antwerpen (gevangenis): 534
 Antwerpen (provincie): 536
 ARLCOLL, Herbert F.: 272
 AUSLOOS, Charles: 273
 Australie (economie): 489, 506, 510, 521, 528
 Autokanonnen, Belgische - in Rusland: 258
 Auto's (aankoop): 250
 Avenir Professionnel: 591
- BACHIM, Antoine: 274
 BACQUAERT-VEYS: 118
 BAERT, Auguste-Charles: 275
 BAETE, Florimond: 276
 BANKAERT, Séraphin: 277
 Banque belge de l'Etranger: 553
 Banque du Congo Belge: 590
Basler Nachrichten 212
 BASS, Willy: 278
 BAUDOUX, Marcel-Edmond-Charles: 279
 BAUDSON: 227
 BEERSAERTS, Joseph: 119
 "Belgian Official Information Service": 196
 "Belgian Orphan Fund": 548-596
 België (economie): 489, 495, 499, 503, 506, 513, 517, 521, 525
Belgique (La) Section suisse de la Ligue des Patriotes de Belgique : 197
 Belgische militaire missie in U.S.A.: 243-257
 Belgische Werkliedenpartij: 529
 Belgrado, Belgische ambassade in -: 241
 BELLIERE, Fernand-Alfred: 120
 BENS, Auguste: 280
 BERGMANS, Petrus-Augustus: 281
 Bern, kanton: 83
 BERNAERTS, Joseph: 282
 BERNIER, Leon: 283
 BERO, Joseph: 212
 Bierbais, tuinbouwschool: 593, 594
 BILLEN, Jean-Joseph: 284
 BLANPAIN, Alphonse: 122

BLONDE. Emile: 285
 BLONDEEL, Paul-J-H: 286
 BLONDEZ. Emile-Cornil: 287
 Bochum : 507
 BOCKX. Charles: 288
 BONSIR. 123
 BONTENS. 3LLES: 289
 BOONE. Pieter: 290
 BOUILLON, Jean-Francois: 290bis
 BOURGEOIS, René: 291
 Bowring & C° (firma): 246
 BRAL, Dominique: 291bis
 BRASSEUR, IB.: 292
 BRASSEUR, Raphaël: 293
 Brazilië (economie): 489, 499, 506, 521, 525
 Brest-Litovsk, vrede van -: 516, 523
 BREU(E)R, Pierre: 294
 Brits-Indië (economie): 525
 BRUGGEMAN, Jean-François: 124
 BRUYNEEL, Cyrille: 294bis
 Bund (Den) 215
 'Bureau de Correspondance belge": 214
 'Bureau Documentaire belge": 204
 "Bureau d'Information belge": 204
 "Bureau de Secours au Prisonniers politiques": 233

 Cabour, militair hospitaal: 229
 CAEYTANT, Henri: 295
 "Caissette du Soldat belge (La)": 600
 Calais, militair hospitaal: 229
 CALLANT, Auguste: 296
 CALLENS, Valère: 297
 CALLEWAERT, Julien: 297bis
 Cambrai: 541
 Canada: 261
 Canada (economie): 483, 489, 495, 499, 510, 513, 521,525
 CAPART, Gustave: 298
 CARTON DE WIART, H.: 558
 CARTON DE WIART, M.E. : 559
 CARTUYVELS DE COLLAERT, baron F.: 125
 CASTIAUX, Victor: 299
 CASTILLON, Jules: 300
 CAUSE: 300bis
 "Centre d'Instruction pour Sous-Lieutants Auxiliaires": 82
 Ce que j'ai vu en Belgique (conferentie): 216
 Charleville: 542
 China (economie): 521
 CHRISTIAENS, Jean: 301
 Chroom (in de oorlogvoering):-522
 CLAEYS, Gentil: 302
 CLEMENT, Robert: 303

CNUUDE. Emile-Charles-Henrj: 304
 COATES. 3arnes: 560
 COCHRANE. Minnie: 561
 COCQUYT. Cyrille: 305
 COEN. jean: 306 Colt (firma): 244
 "Comité bernois de Secours aux Prisonniers de guerre": 98
 "Comité des Généraux": 82
 "Commissie belast met de studie der vraagstukken opgeworpen door het gebruik der landstalen": 82
 "Commissie ter controle van het taalgebruik in het leger": 81
 "Commission for Relief in Belgium": 527, 599
 Constantinopel: 242
 Conventie tussen België en Duitsland over het vrijlaten van bepaalde krijgsgevangenen (1918):
 101-102
 CORNELIS, Henri: 306bis
 CORNET, Leon: 126
 COURRIERE, Félix-V: 307
 COUSIN, Germain: 308
 Credit Lyonnais: 590
Cronaca Ticinese (La): 215
 Cuba (economie): 513
 CURTIS, Edward-D: 309

DANGOISSE, Edgard: 300
 Dalton and Parson (firma): 253
 DARDENNE, Eugène: 126bis
 DAVIGNON, H.: 195
 DAYE, Pierre: 196
 DEAUVILLE, Max: 266
 DE BAETSELIER, Charles, 311
 DE BARY, Albert: 312
 DEBBAUDT, Valere: 127
 DE BORLE, Jean: 313
 DE BROQUEVILLE, Charles: 101, 102, 562

DE BRUYNE, Georges: 313bis
 DE BUISSERET-STEENBECQUE DE BLARENHGIEN: 563

DE BUSSCHERE, Alphonse: 314
 DE CEUNINCK: 82
 DECKMYN, Alfred: 315
 DE CLERCQ, Achille: 316
 DE CLERCQ, Adolphe: 317
 DE CLERCQ, René: 317bis
 DE COCK, Arthur: 128, 318
 DE COCK, Geo: 319
 DE COSTER, Gustave-H.: 320
 DE DEUR WAERDER, Adolf: 321
 DE DRYVER, Albert: 322
 DE DYCKER, Léon: 322bis
 DEFOSSEZ, Albert: 322ter
 DEFOURNY, Jean: 323

DE GAIFFIER D'HESTROY: 564
 DE GREES. Gustave: 129
 DE GROOTE: 204
 DE GROOTE. Aimé: 323bis
 DEJEET, Elisé: 324
 DE KELVER, Etienne: 325
 DE LAET. Alexis: 326
 DE LANGE, Charles: 326bis
 DE LANGE, Leo : 327
 DE LA PENE, Guillermo: 328
 DELHAUTEUR: 130
 DELILLE, Victor: 131
 DELMEZ, Arthur: 329
 DELPORTE, Louis: 132
 DELSEMME, Simon: 330
 DELVAUX, Pierre: 331
 DE MEESTER, Prospice: 331bis
 DE MEYER, Philemon: 331ter
 DE MUYNCK, Florent-Victor: 133
 DE NAVE, Auguste: 332
 DENDCNCKER, Léopold: 332bis
 DENIS, Georges: 134
 DE NOO, Fidèle: 333
 DE POTTER D'INDOYE: 135
 (DE) RAEYMAEKERS, Christian: 334
 DERBAISE, Jules: 335
 DE REYNOSO, Francisco: 101, 102
 DERINE, G.: 136
 DE ROY, Jean-Marie: 335bis
 DER UYTER, Carolus L.: 336
 DE RYCKE, Théophile: 337
 DE SA(E)DELEER, Hector: 338
 DESCHEEMAERKER, Hector-Joseph: 338bis
 DESIRE, Patrice: 339
 DE SMET, Basile: 339bis
 DE SMET, Corneille: 340
 DE SMET, Edouard: 341
 DE SMET, Georges-Henri-Jules: 137
 DE SMET, Julius: 342
 DESMET, Theophile: 342
 DE TELDER, Alphonse: 343
 De Villalobar, markies: 529
 DE VOS, Alfred: 344
 DEVRIENDT, Arthur-Joseph-Louis: 345
 DE WACHTER, Mgr. A.: 555, 565
 DE WAEPENAERT, ridder F.: 185
 DE WOLF, Arthur: 346
 DE WOLF, Céleste: 346bis
 D'HAENE, Oscar: 347
 DHULST, Edmond: 348
 DIERCKX, Jules-Jean-Victor: 138

Diest (gevangenis): 534, 535, 536
 Dies: (kamp): 5L
 Dinant: 531
 DIRICKX, Joseph-Louis: 349
 DOCKX, Joseph: 139
 DOISE, Auguste: 350
 DOMBRECHT, Alphonse: 350bis
 Doornik: 540
 Douai: 539
Dovere(II) 215
 DOZOT, Corneille: 351
 DROESBEKE, Isidore: 140
 DUBREUCQ, Emile-Jean-Baptiste: 141
 Duitsland, voedingscrisis: 484, 486, 508, 524
 Duits Oost-Afrika: 205, 210, 213, 215
 DUMONCEAU, Joseph: 352
 DU MONT, Paul: 353
 DUNESME, Marcel: 354
 DUNESME, Maxime: 355
 Du Pont de Nemours Powder C° (firma): 246
 DUPRES: 356
 DUQUESNE, Henri: 142
 DURINCK, Renild: 357
 DUTILLEUX, Géo: 358
 DUWEZ: zie DEAUVILLE, Max
 DYER, Frederik: 566

EEMAN, Harold: 143
 ELLEBONDT, Robert: 359
 En Belgique pendant la guerre (brochure): 216
 ERNES, André-B.: 360
 ERNOTTE, Georges: 361
 Etappengebied : 540

FABRY, Leon: 362
 FALLON: 567
 FEDDERSON, Koenraad-Hendrik: 362bis
 FEINBERG, Benjamin: 363
 Finland (vredesverdrag met Oostenrijk-Hongarije): 511
 FIVEZ: 143bis
 FOLIE, Emile: 364
 FONDU, Edouard: 144
 Fosfaat (in de oorlogvoering): 485, 535
 FOSTER, Bruce: 568
 FOULON: 145
 FRAIPONT, Jules: 365
 FRANQUI: 555
 Frankfurter Zeitung 508
 FRANSEN, R.: 367
 Freiburg, kanton: 83
 FUSBAHN, Henri: 366

Gasaanvallen: 230
 GAUTHIER, Aloys: 216
 GEERAERTS, Ferdinand: 368
 GELEMANS, François: 368bis
 Genève, kanton: 83
 GENS, Robert: 146
 GEURS, Achille: 369
 Geweren (aankoop): 245
 GEZELLE, Albert-Joseph: 370
 GHYSELINCKX, Florent: 370bis
 GOBERT, C.: 371
 GOEMINNE, Robert: 147
 GOERLLER, Albert: 372
 GOEYENS, Edgard: 373
 GOYVAERTS: 148
 Griekenland (economie): 489, 521, 525
 Grijsboek (Belgisch): 205, 213
 Grondstoffen (in de oorlogvoering): 485, 487, 496, 512, 518
 Groot-Brittannië (economie): 483, 489, 495, 499, 502, 503, 506, 510, 513, 517, 521, 525
 GYSELINCK, Gaston: 149

HARDY, Auguste: 150
 HARRIE, Jules: 373bis
 HAVENITH, E.: 569
 HEER, ch.: 215
 Henegouwen: 534
 HEUSDENS, Evariste: 151
 Hoogstade, militair hospitaal: 229
 HOOVER, Herbert: 570
 HORT: 152
 Hotchkiss (firma): 244, 245
 HOUSMANS, Alfred: 373ter
 Hout (aankoop): 251
 HUBERT, Joseph : 153
 HUGUES: 503
 HUNVOERE, H: 373quater
 HUYGHE: 373quinter
 HYMANS: 101, 102, 204

Ijzer (in de oorlogvoering): 487
 INGLEBEEK: 555
 Italië (economie): 483, 489, 495, 499, 503, 506, 510, 513, 517, 521, 525

JACQUEMOTTE, A.: 374
 JAMIESON, M.A.: 571
 JAMME, Ferdinand-A.: 154
 JANSEN, Robert-Louis: 375
 JANSSENS, Auguste: 375bis
 JANSSENS, Louis: 375ter

JANVIER, Mevr. A.: 600
 Japan (economie): 89, 495, 503, 510, 521, 525
 JASPAR, H.: 555
 JONGBLOET, Jules: 376
 JULEMONT, Edouard: 155
 Jute (in de oorlogvoering): 496

KAESE, Gilbert: 156
 Katiuncarbonaat (in de oorlogvoering): 512
 Kassel, kamp te: 92
 KENNIS, Peter-Joseph: 377bis
 KERCKHOYE, Honoré: 337
 Kogels (aankoop): 248, 249, 254, 256
 Kölnische Zeitung 212
 KONING, Jacques-M.-Leopold: 378
 Koper (in de oorlogvoering): 515
 Krag-Jörgensen (geweer): 245

Laders (aankoop): 247, 255
 LAMBRECHT: 157
 LANCKMAN, Isidore: 378bis
 Lancken: 529
 LANDUYT, Jules: 378ter
 LAURANT, René-Hubert: 379
 LAURENT, Jules-Eugène: 380
 LECLUYSE, Raphaël: 381
 Leer (aankoop): 252
 LEFEBURE: 204, 237
 LEGHAIT, L.: 572
 Leipzig, gerechtshof van -: 232
 LEMER, Arthur: 158
 LENRAUT, Emile: 382
 LENSEN: 383
 LEROY, Albert-Charles: 384
 LEROY, Orner: 385
 LE SAFFRE, Georges: 385bis
 LEUTNEGGER, Max: 97
 LEWUILLON: 243-250
 Lexington and Fayette County: 265
 LIBOIS, Charles: 159
 LIEKENS, E.: 385ter
 Limburg: 538
 LOENS, Albert: 160
 London Joint City and Midland Bank Ltd: 590
 LUGARD, Lady: 572bis
 Luik: 540
 Luxemburg (prov.): 532, 534, 535, 538
 Luzern, kanton: 83

MAERSCHALK, Alfons: 386
 MAHY, Urbain-Jean: 387

MALOU Jules: 388
 MALYSSE. Ernest: 389
 MARKEY. Charles: 390
 MARSH. John-R.: 573
 MAITAN, Victor: 391
 MAUGUIS. Félix-Octave-Joseph: 161
 MAUS.. Edmond: 391bis
 Mauser (geweer): 245, 247, 248, 249, 254, 255, 256 392
 MEERSCHAERT, Valere-Joseph: 392
 MEERT. Cyrille-Théodore: 393
 MEIRE, Aurèle: 393bis
 MELARD: 162
 Mensenrechten: 200, 201, 202, 205, 210, 213, 229-232
 Mercier, kardinaal: 597
 MICHAUX, Henri-Jean: 393ter
 MICHEL, Voltaire: 394
 MIDDLETON, Sir John Page: 574
 Militaire attachés te Bern: 237
 MINNE, Jules-Charles-Léopold: 395
 MINJAUX, Jules: 395bis
 Mitrailleurs (aankoop): 244
 Mitsui & C° (firma): 246
 Moench C., sons & C° (firma): 252
 MONSEN, Sylvain: 396
 Montenegro (economie): 499
 MORRIS, E.R.: 575
 MUSSCHE: 163
 MUYLLE, Arthur: 396bis

NAEGELS, Henri: 397
 NAEYAERT, Lucien: 398
 Namen (provincie): 538
 NANIOT, Jules: 163bis
 NAPOLEON, prinses: 576
 "Nationaal Werk voor Oorlogswezen": 555, 592
 National City Bank of New-York: 257
 National Explosive Ltd (firma): 246
 Nationalzeitung 215
 Nederland (economie): 494, 497, 500, 501, 504
 NELISSEN, Louis: 164
 Neuchâtel (kanton): 83
 Neue Korrespondenz : 194
 Neutraliteit (Belgische): 199
 Neue Zürcher Zeitung : 212
 Nijvel: 537
 Norddeutsche Allgemeine Zeitung 484, 486, 508
 NORT, Abraham: 399
 NOTTEBAERT: 197

ODOM, J.T.: 400
 Oekraïnië: 482, 491

Oeuvres de Secours aux Prisonniers de Guerre alliés' (Genève): 90
 "Office de la Propagande Belge": 195, 199, 204, 209, 210, 211, 214
 OLLEVIER, Jules: 401
 oorlogsieningen: 203
 Oorlogsmateriaal (aankoop door België): 243-257
 Oorlogsmisdaden: 229-232 (zie ook: Mensenrechten)
 Oorlogswezen: 548-596
 Oostenrijk-Hongarije (vredeverdrag): 511
 OLRV, Leon: 402

Paarden (aankoop): 253
 Pansacola Timber & Lumber C (firma): 251
 PAREYT, Jules: 403
 PARMENTIER, Albert: 404
 PARMENTIER, Pierre: 405
 PEDUS, Edouard: 406
 PEETERMANS, Meichior: 165
 PELTZER: 101, 102, 204
 PERIER, Georges: 407
 PERLEY, Lady: 577
 PERSYN, Bruno: 408
 PETO, Basil: 579
 PIRENNE, Henri: 166
 PITCHER, Duncan: 578
 POIRIER, Robert: 167
 Politieke gevangenen (Belgische): 233-236
 POLLET, Mevr. E.: 580
 PONCELET: 168
 PONNET, Edmond: 40Sbis
 PONTUR, Joseph: 409
 POOTERS, Jules: 410
 POPPER, Henry: 411
 PORTMANS, Alexis: 169
 Portugal (economie): 495, 499, 503, 517, 525
 POSSON, Adolphe-Antoine-Joseph: 412
 Pro Luce et Jure: 213

RACOLE, Emiel: 413
 RAIVE, G.E.: 581
 REMACKEL, R.J.: 414
 Remington Arms - Union Metallic Cartridge C° (firma): 245, 247, 248, 249, 254, 257
 "Rode Kruis": 88, 99, 100, 229, 230, 263
 ROELANTS, N.A.: 415
 ROELS, Auguste: 416
 Roemenië (vredeverdrag): 488, 490, 492, 498
 ROMAIN, Nicolas: 416bis
 ROMMELAARE, Oscar: 416ter
 ROURLAUX, Fernand: 170
 RUCQUOY: 82
 RYCKAERT, François: 417

SAELENS. H.417bis
 Saint Georges: 595
 San Francisco: 258
 SANNASAL, Cvrille: 417ter
 SAVAGE. F.: 582
 Schweizerische Familien-Wochenblatt fur Unterhaltung und belehrung : 212
 "Section belge du Comité bernois de Secours aux prisonniers de guerre" : 98
 SEGERS, Gaspard: 418
 Servië (economie): 510, 517, 525
 Sint-Pieters-Woluwe (weeshuis): 595
 SOMERSET, hertogin van : 583
 SONILS, Jean: 41Sbis
 Sovjet-Unie (vredesverdrag): 516, 523
 SPANIGER, Guillaume: 171
 Springfield (geweer): 245
 Springstoffen (aankoop): 246
 Standard Export Lumber C° (firma): 251
 STEENSENS, Edward: 41Ster
 Steinberg Motor Truck C° (firma): 250
 Stem uit België (De) 82
 STEVENS, Joseph: 419
 St Gallen Tagesblatt 212
 STOCKEN, Denis: 420
 STONE, Jean: 421
 STRATHCONA, Lady: 584
 STRIJKERS, Felix: 172
 STRUYF, Arthur: 422
 STRUYF, Henri: 422bis

 Tabora: 205, 210, 213, 215
 TAECKENS, Edouard-Alphonse: 423
 Talen in het leger: 78-82, 215
 TANGHE, Alors: 424
 TANGHE, Benjamin-Alphonse-Pierre: 424bis
 THIENPONT, Remy: 425
 THOMAS, Joseph: 425bis
 Thuin (arrondissement): 534
 TIELEMANS, André-Augustin: 426
Times (The): 502
 T.N.T. (springstof): 246
 TONNAUX, Alphonse: 173
 Transvaal (economie): 495
 Tribune de Genève 215
 Turkije, Belgen in -: 226, 242

 "Union Philanthropique belge": 238

 Valais (kanton): 83
 Valenciennes: 540
 VALERY, Emile: 427

VAN AKKEN, Leon: 428
 VAN BELLE, Jules: 429
 VAN BOGAERT, Henri: 430
 VAN BOSTERHOUT, Alexandre: 431
 VAN CAUWENBERGH, René: 432
 VAN CAUWENBERGH, Victor: 433
 VAN CAUWENBERGH, Victor-Camille-Joseph: 434
 VAN COMPERNOLLE, Lucien-Gustave: 174
 VAN DEN ABBELEN, Victor-Auguste: 175
 VAN DEN BROECK: 176
 VAN DEN DRIESSCHE, Jules: 434bis
 VAN DEN PEERBOOM, Henri: 177
 VAN DEN WEGHE, Emile: 434ter
 VANDENWYNGAERT: 435
 VAN DE PUTTE, Jean-Baptiste: 436
 VANDERBEKEN, Henry: 437
 VANDER GINST, Camille: 437bis
 VAN DER NOOT, baron: 261
 VANDER SCHOOT, Henri: 437ter
 VANDERZANDEN, Francois: 178
 VAN DE SOMPEL, Gustave: 437quater
 VAN DE VOORDE, Richard: 438
 VANDEWALLE, Maurice: 439
 VANDEWALLE, Truphon: 439
 VAN DONINCK, August: 440
 VANDRIESSCNE, Florian: 441
 VAN EECKHAUTE, Edmond: 442
 VAN HALTER, François: 443
 VAN HEDDEGEM, Charles: 444
 VAN KEES, Henri: 445
 VAN HUMBEECK, Jean: 446
 VAN IMPE, Cyrille: 447
 VAN LANGENDONCK, Yvan: 448
 VAN MALCOT, Henri-François: 179
 VAN MIEGHEM, Auguste: 449
 VAN NIEUWENHLJYSE: 450
 VAN PETEGHEM, Prosper-Théophile: 451
 VAN POUCKE, Ernest-Joseph: 452
 VAN PUYVELDE, Léon: 453
 VAN REGEMOORTER, André-Alphonse: 453bis
 VAN SCHELLE, Martial: 454
 VAN WAEYENBERGH, Raymond: 455
 VAN WASSENHOVE, Auguste: 456
 VAN ZEVEREN, G.: 585
 VAN ZEYLEN, Frédéric-Corneille-Isidore: 457
 Vaud (kanton): 83
 VELGE, Henri: 586
 VENDELEERS, Adolphe: 458
 VENDOME, hertogin van: 587
 VENRINNEN, Henri: 459
 VERBEECK, Joseph: 180

VERBIEST, Henri: 181
 VERCRUYSSSE, Jules: 460
 Verenigde Staten van Amerika (economie): 483, 489, 495, 499, 503, 506, 510,
 513, 517, 521, 525
 VERHILLE: 461
 VERHOEVEN, Leonard: 462
 VERKEYN, Leon: 463
 VERLISDE, Oth: 464
 VERMEIRE, Gaston: 465
 VERMOORTELE, Venant-Armand: 181bis
 VERPOEST, Paul: 466
 VERSLUYS, Bénonie: 466bis
 VERSTRAETEN: 182
 VERTONGEN, Joseph: 466ter
 VILLIERS, Arnold: 467
 Vilvoorde (gevangenis): 534, 535, 536
 VINCK, Polydore: 468
 VISPOEL, Alphonse: 469
 VISPOEL, Edward: 470
 VITS: 183
 Vluchtelingen (Belgische) in Zwitserland: 83
 Vluchtelingen (Franse) in België: 540
 VOET, Emile: 471
 "Volksopbeuring": 536, 537, 538, 539, 541
 Vrachtwagens (aankoop): 250
 Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Oekraïnië: 482, 491
 Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en Roemenië: 488, 490, 492, 498
 Vredesverdrag tussen de Centrale Mogendheden en de Sovjet-Unie: 516, 523
 Vredesverdrag tussen Oostenrijk-Hongarije en Finland: 511
 Vrij België 82
 Vrijwilligerskorps Windsor: 261
 VROMAN, Odiel: 472

WAKEFIELD, Henry Russell: 588
 WALDEYER, Henri: 184
 WALLAEYS, Edmond: 473
 WATTS, Lady: 589
 WEIS, Nicolas: 474
 "Werk van de H. Elisabeth": 597
 Wet van 1913 op het gebruik der talen in het leger: 78
 Wet van 1918 op het gebruik der talen in de militaire rechtspraak: 80
 WILHELM, Jean-Jacobus: 186
 WILLAERT, Louis: 475
 WILLS: 476
 WILMOTTE, Joseph: 187
 Windsor, vrijwilligerskorps: 261
 Witboek (Duits): 205
 WOLFF, René: 477
 WOLTERS, Boris: 478
 WOUTERS, François-Joseph: 479

XHIBITTE, Nicolas: 480

XHIGENESSE: 188

Zweden (economie): 505

INHOUDSTAFEL.

Voorwoord	1
L. Taalproblematiek	2
II. Dossiers behandeld door het Belgisch gezantschap in Bern/Zwitserland	4
A. Vluchtelingen - Krijgsgevangenen - Geïnterneerden	4
B. Propaganda	10
C. Militiezaken	12
D. Oorlogsmisdaden	13
E. Belgische gevangenen in Oostenrijk en Duitsland	13
F. Allerlei	13
III. Belgisch gezantschap in Washington (U.S.A.) en Belgische militaire missie in U.S.A.	14
IV. "Ministère du Blocus et des Régions libérées. Comité de restriction des approvisionnements et du commerce de l'ennemi"	30
V. "Spaans-Nederlands Comité ter bescherming van de ravitaillering van België en van Noord-Frankrijk"	34
VI. "The Belgian Orphan Fund"	38
VII. Allerlei ("Werk van de H. Elisabeth", "Aide et Protection aux Oeuvres de l'Enfance", "Commission for Relief in Belgium", "La Caissette du Soldat belge")	42
Index	43
Inhoudstafel	56